Vækst, Teknik, og Fællesskab
Stationsparken 1, 7160 Tørring
Tlf.: 7975 5000
www.hedensted.dk

Sagsnr.: 09.02.15-P19-10-17

Dato: 19 juni 2025

Revurdering og tillæg til miljøgodkendelse af Brejnholm Dambrug ApS, Brædstrupvej 72, Åle, 7160 Tørring

Registreringsblad

Navn	Brejnholm Dambrug ApS
Beliggenhed	Brædstrupvej 72, Åle, 7160 Tørring
Matrikel nummer	11a Bjerregård Hgd., Åle
Ansøger, Virksomhed	Brejnholm Dambrug ApS Brædstrupvej 72, Åle, 7160 Tørring
CVR-nr./P-nr.	19239748 / 1003737461
CHR.nr.	103532 (besætningsnummer)
Kontaktperson	Jan Rasmussen, Brædstrupvej 72, Aale, 7160 Tørring, brejnholmdambrug@gmail.com, tlf: 40553107
Driftsansvarlige	Jan Rasmussen, Brædstrupvej 72, Aale, 7160 Tørring
Ejer af areal og bygninger	Virksomhedens areal og bygninger samt boring ejes af: Nyholm I/S, Bjerggårdsvej 19, Åstedbro, 8763, Rask Mølle, CVR 25841166
Godkendelsen omfatter (Hovedaktivitet)	I 202, ferskvandsdambrug og andre fiskeproduktionsanlæg, bortset fra FREA-anlæg
Biaktivitet	Ingen
Miljøvurdering, VVM (Jf. Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023)	Bilag 2, pkt. 1f, Intensivt fiskeopdræt.
Nace kode	50 200 – Dambrug og fiskeavl – Fiskeri
Godkendelsen omfatter	Revurdering af dambrugets miljøgodkendelse fra 2005 samt tillægsgodkendelse fra 2008. Udvidelse af dambrugets produktionsanlæg og sammenlægning af fodertilladelse. Regulering efter dambrugsbekendtgørelsens regler for emissionsbaseret regulering.
Foderforbrug lagt til grund for afgørelsen, Udmeldt foderforbrug (Ftill)[1] – Godkendt foderforbrug	Ftill = 176 t/år (106 tons for Brejnholm Dambrug ApS og 70 tons fra Ansø Dambrug)
Maksimalt tilladt vandforbrug[1]	236 l/s, overfladevand og grundvand fra boring. Samlet tilladt vandafledning er 236 l/s.
Vandløbets medianminimumsvandføring, Q_{mm} (Bestemmelse af 26. november 2019)	480 l/s opstrøms dambrugets vandindtag og nedstrøms dambrugets vandudledning
Nærrecipient, målsætning	Mattrup Å, God økologisk tilstand, DVFI 7 både op- og nedstrøms dambruget
Fjernrecipient, målsætning	Randers Fjord, God økologisk tilstand
Vandindvindingstilladelse	Overfladevand: Indvinding af op til 236 l/s til dambrugets drift ved afgivelse af mindst 240 i Mattrup Å svarende til ½ $Q_{mm.}$ Grundvand: Indvinding af op til 160.000 m^3/år (ca. 7 l/s) fra boring DGU 106.829 og indvinding af op til 20.000 m^3/år fra boring DGU 106.1210 til drift af dambrugets klækkehus. Samlet tilladelse af 19. juni 2025, Udløber 18. juni 2035
Revurdering af godkendelsen	Senest 18. juni 2035 – 10 år efter godkendelsens meddelelse
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Hedensted Kommune tlf. nr. 79755000 mail@hedensted.dk
Kommunens sagsnummer	09.02.15-P19-10-17

[1] Bekendtgørelse nr. 1567 om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug af 7. december 2016

Indholdsfortegnelse

Revurdering og tillæg til miljøgodkendelse af Brejnholm Dambrug ApS, Brædstrupvej 72, Åle, 7160 Tørring 1
Baggrund for afgørelse 4
Afgørelsens vilkår 5
Generelle vilkår 5
Indretning og drift 6
Vandforbrug 6
Afgitring 6
Lugt og støv 7
Støj 7
Vibrationer 7
Produktionsvand og krav til udledninger 7
Oprensning og håndtering af slam og plantelagune 8
Affald, opbevaring af stoffer og beskyttelse af jord og grundvand 8
Anvendelse af medicin og hjælpestoffer 9
Egenkontrol 11
Vilkår om Bedst tilgængelig teknik (BAT-standardkrav) 13
Hedensted Kommunes vurdering og begrundelse 14
Beliggenhed, recipient og planforhold 14
Miljøvurdering (VVM) 18
Habitatbekendtgørelsen 18
Vandrammedirektivet 18
§3 områder – naturbeskyttelsesloven 19
Partshøring 19
Vurdering og begrundelse for vilkår 20
Forhold til loven 21
Bortfald af godkendelsen 21
Offentliggørelse 22
Klagevejledning 22
Kopimodtagere 22
Lovgrundlag 23
Miljøteknisk beskrivelse 24
Bilag 1 Oversigtplan 32
Bilag 2 Dambrugets indretning 33
Bilag 3 Anvendelse af medicin og hjælpestoffer 38
Bilag 4 Vandkvalitetskrav 41
Bilag 5 Vandrammedirektivet 44
Bilag 6 Udlederkrav – kontrol af dambrugets udledninger 50
Bilag 7 Habitatvurdering 53
Bilag 8 Klagevejledning 61

Baggrund for afgørelse

Miljøgodkendelse af foderudvidelse svarende til 176 tons foder pr år på Brejnholm Dambrug ApS.

Brejnholm Dambrug har ved ansøgning af 8. januar og 25. februar 2021 søgt om revision af Dambrugets miljøgodkendelse.

Første henvendelse fra Brejnholm Dambrug vedr. ansøgning om miljøgodkendelse handlede om ændring af egenkontrolvilkår til udlederkontrol i 2017. Senere samme år modtog Hedensted kommune ansøgning om overflytning af foderkvote fra Ansø Dambrug. Dambrugets konsulent Aqua-Dam v. Jens Kristian Nielsen har i årene 2019 -2022 fremsendt supplerende oplysninger til sagens behandling på vegne af dambrugets medejer Jan Rasmussen.

Der søges om:

- Udvidelse af produktionen på Brejnholm Dambrug, der opskrives med en fodermængde på 70 tons foder pr år. Fodermængden svarer til en ”flytning” af 70 tons foder fra Ansø Dambrug til Brejnholm Dambrug.
- Etablering og ombygning af dele af dambruget med et nyt opdrætskanalanlæg i eksisterende plantelagune i henhold til Miljøbeskyttelseslovens §33 stk. 1 (bygnings og driftsmæssig ændring).
- Ændring af eksisterende plantelagune og slamdepoter i henhold til naturbeskyttelseslovens §3 (der er meddelt selvstændig afgørelse af 17. februar 2025)
- Tilladelse til fortsat indvinding af overfladevand fra Mattrup Å på i alt 236 l/s (7.442.496 m^3/år).
- Tilladelse til fortsat indvinding af grundvand fra 2 boringer på i alt ca. 6 l/s (160.000 + 20.000 m^3/år).

Ansøger har i forbindelse med ansøgningen fremlagt dokumentation for vilkårene i aftale om overtagelse af produktionsretten for Ansø dambrug. Hedensted Kommune har vurderet, at foderkvoten fra Ansø dambrug kan lægges til grund for ansøgningen, idet Ansø dambrug ikke genoptager driften, men alene afhænder foderretten, og at denne afhændelse er sket i forbindelse med Brejnholm dambrugs oprindelige ønske om igangsætning af ombygning i 2017.

I forbindelse med aftalen søges foderet (kvælstof- og fosforkvote) overført fra Ansø Dambrug til Brejnholm Dambrug. Fastsættelsen af udledningerne baseres på de to dambrugs foderkvoter på henholdsvis 106 tons/år + 70 tons/år, hvilket giver 176 tons/år. Udledningen af BI_5 og NH_4-N er dog betinget af en neutral udledning og fastsættes derfor i henhold til dambrugets oprindelige foderkvote på 106 tons/år.

Lukningen af Ansø Dambrug er sket med henblik på at:

- Fjerne den fysiske spærring i Salten Å ved Ansø Dambrug.
- Øge miljø og ressourceeffektiviteten ved at samle produktionen et sted.
- Reducere de samlede udledninger af N, P, BI_5 og NH_4-N i forhold til fjernrecipienten.

Godkendelsen gives på grundlag af ansøgers oplysninger (samt supplerende oplysninger), og kommunens vurdering, herunder VVM-screening, vurdering jf. vandrammedirektivet og habitatvurdering (Natura 2000) jf. EF-habitatdirektivet (bilag 7).

Revision af dambrugets godkendelse meddeles efter miljøbeskyttelseslovens § 41b og § 33, stk. 1 samt dambrugsbekendtgørelsens § 4.

Der meddeles tilladelse til vandindvinding efter § 20 i lov om vandforsyning, jf. dambrugsbekendtgørelsens § 7

Nye eller ændrede vilkår for udledning af procesvand fra dambruget til Brejnholm Dambrug meddeles i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 30.

Det lægges til grund for afgørelsen at virksomheden, på områder hvor godkendelsen ikke fastsætter særlige regler, skal overholde den gældende lovgivning.

Afgørelsens vilkår

Hedensted Kommune godkender hermed det ansøgte på følgende vilkår:

Generelle vilkår

1. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på virksomheden. Driftspersonalet skal være orienteret om godkendelsens indhold.

2. Der må ikke foretages ændringer eller udvidelser af virksomhedens drift, bygninger eller områder, der indebærer forøget forurening eller affaldsfrembringelse, før tilsynsmyndigheden har godkendt projektet.

3. Virksomheden skal holde Hedensted Kommune orienteret om, hvem der er miljømæssigt driftsansvarlig for virksomheden/aktiviteten herunder specielt ansvarlig for, at denne godkendelses vilkår er overholdt.

4. Hvis der sker ændringer i virksomhedens ejerforhold eller, hvis der kommer en ny driftsansvarlig for virksomheden, skal tilsynsmyndigheden orienteres senest 1 måned efter ændringen.

5. Ved driftsuheld, der kan medføre væsentlig forurening, skal tilsynsmyndigheden straks orienteres. Samtidigt skal dambruget senest 14 dage efter et uheld indsende en skriftlig beskrivelse af uheldets omfang, og hvilke tiltag der er iværksat for at begrænse risikoen for nye uheld.

6. Ved driftsophør skal virksomheden træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at efterlade stedet i tilfredsstillende tilstand.

   En redegørelse for disse foranstaltninger skal fremsendes til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder før driften ophører. Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at planen er utilstrækkelig, kan der stilles yderligere krav.

   Dambrugets ejer skal ved ophør[2] af dambrugsdrift foranstalte og bekoste, at alle faste installationer, betondamme mv. fjernes.

7. Virksomheden skal have en beredskabsplan, der i prioriteret rækkefølge beskriver konkrete handlinger der skal foretages ved forskellige uheldsscenarier. Planen skal løbende opdateres.

[2] Dvs. at dambrugsdriften afmeldes og ikke længere genoptages eller ved kontinuitetsbrud.

Driftspersonalet skal være orienteret om planens indhold.

Et eksemplar af planen skal til enhver tid være tilgængelig på virksomheden og være til rådighed for tilsynsmyndigheden og øvrige relevante myndigheder.

8. Miljøgodkendelsen skal revurderes mindst hvert 10. år

Indretning og drift

9. Dambruget skal drives og indrettes i overensstemmelse med dambrugsbekendtgørelsens kapitel 3 og bilag 1-2 og 4-8

10. Foderforbruget og produktionen skal fordeles hen over året. Hvis produktionen skal ændres væsentligt, f.eks., produktion af andre fiskearter, fiskestørrelser osv., skal dette meddeles tilsynsmyndigheden som inden 14 hverdage efter modtagelsen skal meddele om ændringen kan godkendes, eller om det kræver et tillæg til den eksisterende godkendelse.

11. Senest 2 år efter godkendelsesdatoen skal dambruget være indrettet og drevet i overensstemmelse med det godkendte projekt.

12. Dambrugets renseforanstaltninger skal altid være i drift medmindre der foregår vedligehold, reparation eller lignende driftstiltag, som er nødvendige for den fortsatte optimale drift af dambruget. Udbedringer på dambrugets renseforanstaltninger foretages straks efter en fejl eller mangel er opdaget. Hændelsen og tidsforløb indskrives i dambrugets driftsjournal.

Vandforbrug

13. Dambruget må ikke indtage mere vand på dambruget end 245 l/s svarende til 7,5 l/s pr 10 tons relateret foderforbrug.
    Uanset den ovennævnte vandmængde skal dambruget overholde gældende vilkår i vandindvindingstilladelserne, herunder en eventuel begrænsning af vandmængden.

14. Der skal monteres et instrument med log funktion til kontinuert måling af vandføring (l/s, præcision ± 5 %) i alle vandindtag til dambruget og i alle vandafløb fra dambruget, så det samlede vandindtag og -udløb kan følges kontinuerligt (gennemsnit af hvert 10. minut ved hyppigere måling, eller som øjebliksvandføringen hvert 10. minut).

    Hvis der på bekendtgørelsesniveau fastsættes nye krav til indretning af måleanordninger til vandføringen kan kommunen godkende en anden indretning.

Afgitring

15. Der skal ved dambruget ind- og udløb være afgitring. Indløbsgitre må højst være med en tremmeafstand på 6 mm rist og udløbsgitteret med en tremmeafstand på højst 10 mm eller tilsvarende løsning, som sikrer, at fisk ikke kan trænge ind på eller ud fra dambrugsarealet.

16. Ind- og udløbsgitre skal være udført i solidt, ikke fleksibelt, og vejrbestandigt materiale. Gitrene skal fastmonteres i et bygværk og være tætsluttende langs bredder, sider og bund af Mattrup Å.

17. Enhver gittersektion skal sikres eller aflåses, så gitteret ikke umiddelbart kan fjernes eller løftes. Dvs. at gitteret skal boltes fast eller på anden måde sikres.

18. Ind- og udløbsgitre skal placeres således, at de flugter med vandløbets bredder og placeres således, at der ikke opstår blindgyder.

19. Afgitringen skal være intakt og i funktion hele året.

Lugt og støv

20. Dambrugets drift skal tilrettelægges på en sådan måde, at lugt- og støvemissioner begrænses mest muligt. Driften, herunder oplag af råstoffer, slam, døde fisk og andet affald må ikke give anledning til miljømæssige gener, som efter tilsynsmyndigheden vurdering er væsentlige for omgivelserne. Eventuelle miljømæssige gener skal straks søges afhjulpet.

21. Driften af virksomheden skal sikre overholdelse af lugtgrænseværdier på 5 LE/m^3 ved nærmeste beboelse i boligområde og 10 LE/m^3 ved boliger i landzone.

22. Hvis der, mod forventning, skulle opstå væsentlige luft- eller lugtgener i omgivelserne, kan tilsynsmyndigheden anmode virksomhedens ejer og driftsansvarlige om nærmere oplysninger og om nødvendigt meddele påbud om tiltag til imødegåelse heraf.

Støj

23. Dambrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt eller beregnet i dB(A), må ikke overskride følgende grænseværdier målt udendørs i nedenstående naboområder:

Periode	**Tidsrum**	**Referencetidsrum**	**Boliger i det åbne land**
Dagperiode		timer	dB(A)
Mandag–fredag	Kl. 07.00 – 18.00	8	55
Lørdag	Kl. 07.00 – 14.00	7	55
Lørdag	Kl. 14.00 – 18.00	4	45
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 – 18.00	8	45
Alle dage	Kl. 18.00 – 22.00	1	45
Alle dage	Kl. 22.00 – 07.00	0,5	40
Spidsværdi	Kl. 22.00 – 07.00		55

Vibrationer

24. Driften af dambruget må ikke medføre at vibrationsniveauet angivet som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau (LAW) målt i dB re 10^{-6} m/s^2 med tidsvægtningen S (slow) overstiger 75 dB re 10^{-6} m/s^2 i bygninger i andre områder.

Produktionsvand og krav til udledninger

25. Dambruget skal overholde de kravværdier til udledning af total-N, total-P, ammonium-N, og organisk stof (BI_5) som fremgår af bilag 6. Til kontrol af kravoverholdelsen anvendes bilagets beregningsregler.

26. Driften af Brejnholm Dambrug må ikke forhindre, at Mattrup Å umiddelbart nedstrøms dambruget har en faunaklasse på minimum 7.

27. Iltmætningen i udløbsvandet fra dambruget til Mattrup Å skal altid være mindst 70 %.

28. Overholdelse af ovennævnte kravværdier skal ske efter anvisningerne i dambrugsbekendtgørelsens bilag 2 og faglig rapport nr. 212 fra DCE – Nationalt center for Miljø og Energi (2016) om "Ny kontrolmetode for udledninger fra ferskvandsdambrug, afsnit B.6", i henhold til bilag 6.

Oprensning og håndtering af slam og plantelagune

29. Slam og slamvand, der stammer fra oprensning af slamkegler, biofiltre, damme, kanaler og plantelaguner skal deponeres i dambrugets slamdepot eller fjernes straks og håndteres på sådan en måde, at der ikke sker udsivning til vandløbet.

30. Slamdepot skal indrettes med impermeabel membran i bund og sider, så der ikke kan ske overløb eller udsivning af slamvand til vandløb eller nedsivning til grundvand.

31. Slam fra dambrugets slamdepot skal bortskaffes løbende. Depotet skal mindst have opbevaringskapacitet svarende til 6 måneders slam produktion.

32. Dambruget skal gennem den daglige drift sikre, at slamfjernelsen fra produktionskanaler, slamkegler, mikrosigte og biofiltre foretages så effektivt som muligt.

33. Mindst en gang om året gennemgås plantelagunerne, herunder plantelagune ved slamdepot for slamaflejringer. Dette bør ske sidst på vinteren eller først på foråret, når der er færrest planter i lagunerne. Større slamaflejringer fra plantelagunerne skal suges op med en slamsuger så planterødder og frøpuljen skånes. En evt. opgravning i plantelagunerne skal forinden godkendes af tilsynsmyndigheden.

    Oprensningen skal ske i sektioner, så en større del af plantelagunerne altid er i drift. Oprensning skal normalt ske hvert 3. år, hvor 1/3 af anlægget oprenses hvert år.

34. Slamdepotet skal tømmes mindst en gang årligt, og må udbringes på landbrugsjord, hvis det overholder kravene i "bekendtgørelse om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål" (bekendtgørelse nr. 1001 af 27. juni 2018)

Affald, opbevaring af stoffer og beskyttelse af jord og grundvand

35. Oplagring af affald fra produktionen såsom foder, hjælpestoffer, medicinemballage, olie- og kemikalieaffald må ikke give anledning til forurening. Oplagring af affald, der kan medføre forurening, skal ske i tætte emballager og på fast bund.

36. Hvis der konstateres, eller er mistanke om, risiko for lækager fra opbevarede affaldsprodukter, skal indholdet straks fyldes over i en ny emballage, der er egnet til den pågældende affaldsart.

37. Kemikalier (herunder medicin og hjælpestoffer) skal opbevares i egnede tætte beholdere. Beholderne skal mærkes, så det tydeligt fremgår hvad de indeholder, og opbevares i et aflåst rum uden afløb.

38. Rester af medicinstoffer skal umiddelbart efter endt behandling bortskaffes som farligt affald.

39. Stoffer til desinfektion af udstyr og bedøvelse af fisk, som indeholder miljøskadelige stoffer, skal bortskaffes som farligt affald, og må ikke give anledning til udledning til overfladevand, grundvand eller jorden.

40. Døde fisk skal opsamles dagligt og opbevares i en tæt, lukket beholder indtil bortskaffelse efter de til enhver tid gældende veterinære bestemmelser.

41. Dambrugets affaldsbortskaffelse skal ske i overensstemmelse med Hedensted Kommunes anvisninger.

Anvendelse af medicin og hjælpestoffer

Generelle vilkår

42. Der må kun anvendes medicin til laksefisk, som er ordineret af dyrlæge til Brejnholm Dambrug ApS med CHR nr. 103532.

43. Anvendelsen af medicin og hjælpestoffer til behandling af fiskesygdomme skal begrænses mest muligt ved hjælp af den bedste tilgængelige teknik (BAT), f.eks. vaccination, recirkulering, substitution til mere miljøvenlige stoffer og driftsoptimering med henblik på sygdomsminimering.

44. Dambrugets anvendelse af hjælpestoffer og mediciner skal sikre, at de til enhver tid gældende kvalitetskrav for stofferne i Mattrup Å nedstrøms dambrugets udløb overholdes. Dokumentation for overholdelse sker ved beregning.

45. Dambruget skal dypvaccinere yngel/sættefisk over 4 g mod rødmundssyge efter dyrlægens forskrifter før overførsel til andet dansk dambrug. Hvis der indtages sættefisk over 4 g, skal de forudgående være dypvaccineret mod rødmundssyge.

46. Vaccination mod rødmundssyge kan kun fraviges under særlige omstændigheder. Driftsjournalen skal i så fald vedlægges en dyrlægeredegørelse.

47. Driften på dambruget skal løbende optimeres med henblik på sygdomsminimering. Herunder skal det sikres:

- At iltniveauet i alle produktionsenheder er stabilt og højt.
- At fiskene håndteres så skånsomt som muligt.
- At foderspild undgås.
- At foderstyringen optimeres.
- At der løbende sker en optimering af slamfjernelse i produktionsenheder.
- At der indføres procedurer til overvågning af indløbsvandets kvalitet.

- At der indføres og sikres faste procedurer for overvågning af fiskenes sundhedstilstand og hurtig handling ved begyndende tegn på sygdomsudbrud.
- At der anvendes desinfektionsmidler til støvler/materiel, som kan bidrage til at undgå smittespredning.

48. De anvendte stoffer skal løbende søges udskiftet til mere miljøvenlige stoffer.

49. Hvis dambruget i en akut situation får behov for at anvende og udlede andre veterinært godkendte stoffer til behandling af fisk end de tilladte stoffer, skal kommunen orienteres om anvendelse og behandlingsmetode snarest og senest 1 uge efter påbegyndt behandling. Gentagen behandling med et ikke miljøgodkendt stof skal forinden godkendes af kommunen.

50. Vilkår for brug og udledning af medicin skal overholdes, selvom det kan betyde, at hele den syge bestand ikke kan behandles. Beslutning om, hvad der skal ske med den ubehandlede bestand afklares med dambrugets dyrlæge/veterinærmyndigheden.

51. Proceduren for anvendelse af medicin- og hjælpestoffer skal være tilgængelig på dambruget og kendt af dambrugets ansatte.

52. Dambruget skal senest når de anførte ændringer af produktionsanlægget foretages, eller **senest den 30/9-2025**, fremsende nye procedurer og beregninger for anvendelsen af hjælpestoffer på dambruget, til Hedensted Kommunes godkendelse.

    Procedurer for behandlingen med hjælpestoffer overføres fra eksisterende miljøgodkendelse fra 2005. Vilkårene fremgår af bilag 3

53. Indholdet af hjælpestoffer i det udledte produktionsvand fra dambruget, angivet som aktivt stof, må ikke overstige koncentrationerne i følgende tabel:

Stof	**Middel koncentration i udløb** (µg/l)*	**Maksimal koncentration i udløb** (µg/l) *
Formaldehyd	18,4	93,6
Kobber (Blåsten)	2,0	4,0
Kloramin-T	11,7	11,7
Brintoverilte	20	203
Pereddikesyre	Reguleret i henhold til brintoverilten og pH	Reguleret i henhold til brintoverilten og pH

**Angivet som hhv. MKK og KMKK (kvalitetskrav og maksimal koncentration) efter initialfortynding Qmm/Qva =2,03 (480/236 l/s)*

54. Ved anvendelse af salt på dambruget må der ikke kunne måles en salinitet på mere end 0,5 ‰ i udløbsvandet.

55. Dambruget har indsendt procedurer for behandling der tillader anvendelse af amoxicillin, oxytetracyclin, tribrissen (sulfadiazin + trimethoprim), oxolinsyre og florfenicol.

Mængden af fisk der behandles med de anførte stoffer må, afhængigt af den aktuelle behandlingsdosis og behandlingsperiode, ikke overstige de mængder som fremgår af bilag 3.

Indhold af medicinstoffer i det udledte produktionsvand fra dambruget, angivet som aktivt stof, må ikke overstige koncentrationerne i følgende tabel:

Stof	**Middelkoncentration i udløb* (µg/l)**	**Maksimal koncentration i udløb* (µg/l)**
Oxytetracyclin	20	42
Amoxicillin	0,159	0,75
Sulfadiazin	9,35	28,5
Trimethoprim	20,3	406
Oxilinsyre	30,5	36,6
Florfenicol	14,2	42,7

**Angivet som hhv. MKK og KMKK (kvalitetskrav og maksimal koncentration) efter initialfortynding Q_{mm}/Q_{va} =2,03 (480/236 l/s)*

Egenkontrol

56. Inden for en driftsperiode på 1 år (365 dage +/- 15 dage) skal der udtages 26 prøvesæt af dambrugets samlede vandindtag og vandudløb til Mattrup Å. Udtagningen af de 26 prøvesæt skal fordeles jævnt over driftsperioden, så der udtages 2-3 prøvesæt pr. måned.

    Under forudsætning af, at ferskvandsdambruget udelukkende anvender vandindtag fra dræn- eller grundvand (målenøjagtighed på +/-5%), og koncentrationerne i de udtagne prøver på indløbsvandet er stabile, nedsættes antallet af prøvetagninger på indløbsvandet efter 1 år til 12 prøver.

57. Kopi af analyseskemaer samt supplerende oplysninger skal tilsendes kommunen direkte fra laboratoriet, og være kommunen i hænde senest fire uger efter prøveudtagningen.

58. Vandprøver udtages af et akkrediteret laboratorium. Udtagningen af egenkontrollerne skal planlægges uafhængigt af dambruget. Planlagt prøvetagning kan udskydes, hvis forholdene i vandindtag eller udløb er væsentligt afvigende fra normal drift, f.eks. i forbindelse med oprensning af plantelagune eller ved sygdomsbehandling.

Krav til prøvetagning og analyse

59. Prøvetagning og analyse skal følge nedenstående procedure:

1. *Prøveudtagning*
   Prøveudtagning, analyse og efterfølgende kontrol skal følge anvisningerne i faglig rapport Svendsen og Larsen (2016) "Ny kontrolmetode for udledninger fra ferskvandsdambrug, DCE-rapport nr. 212. Se også bilag 6 til miljøgodkendelsen.

   Prøverne skal udtages i ferskvandsdambrugets indløb og udløb som puljede døgnprøver og analyseres for indhold af:

- Organisk stof målt som modificeret BI_5 (mg/l)
- Totalfosfor (mg/l)
- Totalkvælstof (mg/l)

- Ammoniumkvælstof (mg/l)

Prøverne skal være repræsentative og udtages i fuldt opblandede vandmasser. Sugespidsen placeres i midten af vandstrømmen 1/3 af vanddybden over bund.

Alle analyser skal foretages i henhold til Analysekvalitetsbekendtgørelsen[3].

2. Supplerende oplysninger

I forbindelse med hver prøvetagningsserie skal følgende forhold oplyses:

a) Vandføringen i ferskvandsdambrugets samlede indløb (l/sek.) og en logfil med alle målinger siden sidste prøvetagning.
b) Vandføringen i ferskvandsdambrugets samlede afløb (l/sek.) og en log-fil med alle målinger siden sidste prøvetagning.
c) Vandtemperaturen (° C) i hvert målepunkt.
d) pH i hvert målepunkt.
e) Iltmætning (%) i hvert målepunkt.
f) Bestand (tons) på prøvetagningsdagen og dagen før.
g) Dato for prøvetagnings begyndelse og afslutning.
h) Eventuelle atypiske forhold (f.eks. sygdom, sygdomsbekæmpelse eller ændringer i dambrugets rutiner i prøvetagningsdøgnet).

<u>Driftsjournal</u>

60. Virksomheden skal føre driftsjournal over følgende:

i) Alle supplerende oplysninger i forbindelse med prøvetagningen skal noteres i driftsjournalen (jf. vilkår 59)
j) Foderforbruget skal indføres i driftsjournalen med angivelse af mængde, art og periode. Hvis der anvendes mere end én fodertype skal hver fodertype opgøres for sig.
k) Foderforbruget med opgørelse for hver fodertype for sig (herunder fodertype, mængde og periode).
l) Ved brug af hjælpestoffer skal årsag til behandling, behandlingstidspunkt, behandlingsmåde og anvendte mængder indføres i driftsjournalen.
m) Ved brug af medicin skal årsag til behandling, behandlingstidspunkt, behandlingsmåde og anvendte mængder af medicin eller medicinfoder indføres i driftsjournalen. Dyrlægens besøgsrapport skal opbevares sammen med driftsjournalen.
n) Startbestand af fisk og foderbeholdning ved årets begyndelse.
o) Bestand af fisk og foderbeholdning opgjort en gang om måneden.
p) Slutbestand af fisk og foderbeholdning ved årets slutning.
q) Tilgang af fisk (herunder tidspunkt, mængde og art).
r) Afgang af fisk ved salg (herunder tidspunkt, mængde og art).
s) Afgang af døde fisk (herunder mængde, art og opgørelsesperiode).
t) Indkøb af foder med angivelse af fodertype. Foderets sammensætning skal kunne dokumenteres med varedeklaration eller analyseresultater fra autoriseret laboratorium.
u) Tidspunkt for oprensning af kanaler og fiskedamme og plantelaguner.
v) Tidspunkt for oprensning af slamdepot. Den oprensede mængde slam skønnes. Inklusive oplysning om endelig deponering for slam.
w) Mængden af borttransporteret slam, og hvor det er afhændet.
x) Dambrugets egenkontrol.

[3] Bekendtgørelse nr. 811 af 19. juni 2024 om kvalitetskrav til miljømålinger

y) Vandforbrug. Registreringen skal ske kontinuert ved hjælp af flowmåler i indtag og udløb med en målenøjagtighed på ± 5%. Logfil skal være tilgængelig i forbindelse med driftsjournalen. Øjeblikkeligt og gennemsnitligt vandforbrug skal altid opgøres samtidig med gennemførelsen af egenkontrollen.

61. Virksomhedens årlige egenkontrol, foderforbrug, vandforbrug skal være tilgængelige for tilsynsmyndighed i miljøstyrelsens PULS database.

    Den samlede mængde af medicin, vaccine og hjælpestoffer skal opgøres én gang om året som kg aktivt stof og være tilgængelige i miljøstyrelsens PULS database.

62. Dambrugets driftsjournal opgøres hvert år den 31. december med henblik på indberetning af produktionsåret. Indberetningen sendes til Hedensted Kommune senest den 1. februar i det efterfølgende år. Hvis driftsjournalen foreligger elektronisk, kan tilsynsmyndigheden forlange udskrift af denne.

63. Driftsjournalen, procedurer og øvrige registreringer med miljømæssig relevans skal være tilgængelige for tilsynsmyndigheden. Driftsjournalen skal opbevares mindst 5 år efter endt drifts år.

Vilkår om Bedst tilgængelig teknik (BAT-standardkrav)

64. Dambrugets drift skal tilrettelægges således, at nettostofafledningen, beregnet ud fra egenkontrolprøver over et års produktion, overholder nedenstående BAT standardudledning.

Parameter	**Total-kvælstof**	**Total-fosfor**	**Organisk stof (BI_5)**
Maksimal nettostoftilførsel* for fisk <u>under</u> 1 kg	27 + 8/175 * (230-X) kg/tons produceret fisk	1,4 + 0,8/175 * (230–X) kg/tons produceret fisk	28 + 11/175 * (230-X) kg/tons produceret fisk
Maksimal nettostoftilførsel for fisk <u>over</u> 1 kg** (ikke moderfisk)	30 kg/tons produceret fisk	2,7 kg/tons produceret fisk	37 kg/tons produceret fisk

* Hvor X angiver det aktuelle årlige foderforbrug.
**Hvor foderkvotienten er maks. 1,2.

I det omfang der produceres store fisk (over et kilo) kan kravene udregnes specifikt for disse, jf. dambrugsbekendtgørelsens bilag 7.
Moderfisk er ikke omfattet af BAT-krav. (**)

Hedensted Kommunes vurdering og begrundelse

De stillede vilkår er fastsat med afsæt i dambrugsbekendtgørelsens krav samt i hidtil gældende vilkår i dambrugets miljøgodkendelse fa 2005 og tillæg fra 2008.

Den følgende vurdering bygger på ansøgningsmaterialet, samt fremsendte supplerende oplysninger om virksomhedens miljø-, drifts- og indretningsforhold. Afgørelsen bygger på det samlede materiale.

Beliggenhed, recipient og planforhold

Planforhold	Virksomheden er placeret i landzone i et område, som ikke er lokalplanlagt.
Nærmeste beskyttede natur	Omkring dambruget ligger flere moseområder. Dambrugets laguneanlæg er udpeget som søer. Udpegningerne fremgår af miljøteknisk beskrivelse. Mattrup Å er omfattet af beskyttede vandløb omfattet af naturbeskyttelseslovens bestemmelser. Nærmeste Natura-2000 område ligger hhv. 4,1 km meter syd for dambruget, nr. 66 Uldum Kær, Tørring Kær og Ølholm Kær, som består af EU-habitatområde nr. 66 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 44. samt 9 km nord for dambruget er er nr. 49 Snepstrup sande, Vrads sande, Velling skov og Palsgård skov, som består af EU-habitatområde nr. 49 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 34, Skovområde syd for Silkeborg. Nord for dambruget i en afstand af 12,5 km ligger habitatområde 48, Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenåen.
Nærmeste boligområde	Nærmeste byområde er Åle, som ligger mere end 2.800 meter syd for dambruget. Størstedelen af byen er et boligområde, der er omfattet af kommuneplan 7.B.17.
Nærmeste bolig	Nærmeste matrikel med beboelse er Haarupvej 33, som ligger umiddelbart nord for dambruget. Derudover ligger beboelsen Brædstrupvej 70 ca. 100 meter syd for dambruget, jf. miljøteknisk beskrivelse.
Drikkevandsinteresser	Dambruget ligger i et område med drikkevandsinteresser (OD). Nærmeste ikke almene vandforsyningsboring DGU 106.1050 og DGU 106.212 ligger hhv. 480 og 600 meter fra dambruget. Nærmeste almene vandforsyningsboring er Hårup vandværk, Brædstrup DGU 106.1178, som ligger 1.600 meter nordøst for dambruget.
Spildevand	Anlægget er beliggende i område, som ikke er omfattet af kloakering jf. spildevandsplan 2015-2020.

Til- og frakørsel

Til- og frakørsel sker via Brædstrupvej.
Der har på intet tidspunkt været problemer med støj, lugt eller vibrationer i forbindelse med driften af dambruget.

Det er kommunens vurdering, at trafikken til og fra virksomheden ikke giver anledning til miljømæssige problemer.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

Ifølge godkendelsesbekendtgørelsens § 19 skal det sikres, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening, ved anvendelse af BAT, før der meddeles godkendelse.

Dambruget skal overholde Dambrugsbekendtgørelsens BAT-standardvilkår, og skal i ansøgningen redegøre for hvordan disse kan overholdes. Bekendtgørelsens BAT standardkrav anvendes til at sikre en effektiv udnyttelse af udledningen og vil ved overholdelse af krav være i tråd med BAT princippet. Opfylder dambruget ikke BAT standardkravet skal der sættes skærpede krav til rensning.

BAT standarderne vurderes op mod dambrugets egenkontrolprøver over et års produktion ud fra den netto stoftilførsel som ferskvandsdambruget bidrager med pr. tons produceret fisk.

Bekendtgørelsen opererer med følgende BAT værdier for udledningerne fra anlæg af denne type med en F_{till} ≥ 230 t værdierne er anført herunder.

Produktionsstørrelse jf. F_{till}	Kvælstof kg/ton fisk	Fosfor kg/ton fisk	BI_5 kg/ton fisk
55≤230 tons for fisk < 1kg	27+8/175*(230-x)	1,4+0,8/175*(230-x)	28+11/175*(230-x)
55≤230 tons for fisk > 1kg	30	2,7	37

Bat standardkrav for jf. Dambrugsbekendtgørelsen, bilag 7

Dambruget har med dets indretning og drift årligt udtaget 12 prøvesæt og har i 2023 haft følgende værdier:

År	**Produktion** kg	**Udledning N** Kg	**Udledning P** kg	**Udledning BI_5 kg**	**N** kg/ton fisk	**P** kg/ton fisk	**BI_5** kg/ton fisk
2023	253380	2286	190	3472	9,0	0,7	13,7
Middel*	252611	2341	164	3942	9,3	0,6	15,7

*Brejnholm Dambrugs udledning ift. produktionen (Bat) *gennemsnit for 2021-2023*

Dambruget har med sin drift i perioden vist at Bat standardkravene overholdes med en god margin og dambrugets renseforanstaltninger dermed sikrer en effektiv udnyttelse af udledningerne.

Det er kommunens vurdering, at det er sandsynliggjort at dambruget med en indretning efter Dambrugsbekendtgørelsens bilag 1 fremover kan overholde de i bilag 7 fastsatte BAT standardkrav.

<u>BAT på medicin og hjælpestoffer:</u>

Jf. Dambrugsbekendtgørelsens bilag 8 skal kommunen sikre sig at dambrugeren anvender BAT princippet i forbindelse med anvendelsen af medicin og hjælpestoffer. Der stilles derfor vilkår om at anvendelsen af medicin og hjælpestoffer begrænses mest muligt ved anvendelse af renere teknologi såsom vaccination, recirkulering, substitution samt driftsoptimering, jf. vilkår 43-48.

Dambruget har redegjort for at anvendelsen af medicin overholder gældende vandkvalitetskrav. Inden det godkendte anlæg tages i brug, forventes det ligeledes at en fremtidig anvendelse vil overholde gældende vandkvalitetskrav.

BAT for anvendelsen af hjælpestoffer vil bl.a. være behandlingen med reducerede behandlingskoncentrationer, med længerevarende opholdstider.

Samtidig bør Kloramin-T og kobber anvendes i begrænset omfang på dambruget og i videst muligt omfang skal stofferne substitueres med andre hjælpestoffer, hvor det er muligt.

Udledninger

Dambruget har hidtil været drevet iht. miljøgodkendelsen af 12. april 2005 samt tillæg til miljøgodkendelse af 23. juni 2008, med nedenstående maksimale årlige udleder krav.

Nye udleder krav fastsættes jf. dambrugsbekendtgørelsens bilag 2 hvor den maksimale udledning for stofferne NH_4-N og BI_5 tager udgangspunkt i dambrugets oprindelige foderkvote, F_{till} på 106 tons/år og for total-N og total-P tager udgangspunkt i den ansøgte opskrivning på 70 tons/år i alt 176 tons/år.

N [kg/år]	N [kg/år]	P [kg/år]	NH_4-N kg/år]	BI_5 [kg/år]
Umax (2008)	5.915	424	6.023	10.419
Umax (nye krav)	9.166	561	3.460	4.781

maksimal udledning jf. dambrugets miljøgodkendelse samt nye krav ved overgang til udlederkrav

Dambrugets maksimale tilladte udledninger til Mattrup Å reduceres i sig selv med 2.562 kg NH_4-N/år, og med 5.621 kg BI_5/år, og dambrugets maksimale tilladte udledninger øges med henholdsvis 3.251 kg N/år og 137 kg P/år.

Dambrugets gennemsnitlige udledninger de sidste 3 år:

	BI_5 [kg/år]	NH_4-N [kg/år]	N [kg/år]	P [kg/år]	Foderforbrug [kg]
Gns. Udledning	3.942	1.958	2.341	164	251.522
Rensegrad (%)	83,9 %	80,1 %	83,4 %	86,7 %	

Dambrugets gennemsnitlige udledninger samt opnået rensegrader i perioden 2021-2023. (rensegrad = udledning /produktionsbidrag foder)

Dambrugets udledninger har hidtil været overholdt med god margin, og der er i alle tilfælde opnået væsentligt bedre rensegrader jf. dambrugsbekendtgørens bilag 1 med nuværende drift og indretning.

Det er kommunens vurdering at med dambrugets indretning efter Dambrugsbekendtgørelsens krav til indretning og drift kan kravet til de maksimale udledninger fortsat overholdes. Det forventes samtidig at udledningerne fremadrettet vil være væsentligt mindre end de fastsatte maksimale udleder krav.

Den kumulative effekt ved nedlæggelsen af Ansø Dambrugs produktion og efterfølgende foderflytning giver anledning til følgende reduktioner til vandmiljøet:

	N [kg/år]	P [kg/år]	NH_4-N [kg/år]	BI_5 [kg/år]
Foderforbrug Ansø Dambrug 140 t/år *	7.291	549	5.078	10.864
Nuværende produktion Brejnholm Dambrug (2008)	5.915	424	6.023	10.403
Nuværende samlede maksimale belastning før foderflytning	13.206	973	-	-

Udledning fra Brejnholm efter foderflytning	9.166	561	3.460	5.621
Den samlede reduktion til fjernrecipient (Randers Fjord m.fl.)	4.040	411	-	-

*Projektets teoretiske udledninger før og efter foderudvidelsen. *udledninger svarer til 140 ton produceret på Ansø Dambrug som traditionelt dambrug.*

I vandløb transporteres fosfor uden større tab mod havet[4], og det forventes derfor at projektet i sig selv ikke påvirker Mattrup Å med den øgede udledning af fosfor på ca. 140 kg P/år. Det samlede projekt reducerer fosforudledningen til fjernrecipienten med ca. 400 kg P/år med nedlæggelse af Ansø Dambrug.

Det øgede foderforbrug på Brejnholm Dambrug vil i sig selv medvirke til en maksimal øget udledning af total-N til Mattrup Å med ca. 3.250 kg N/år.

Totalt kvælstof dækker over den samlede koncentration af nitrit/nitrat-N, ammonium-N samt organiske kvælstof forbindelser, hvoraf ammonium-N og Nitrat-N som den iltforbrugende og plantetilgængelige del, vurderes at være betydende for vandløbet.

Langt størstedelen af kvælstoffet vil i indløbet til plantelagunen være på opløst form dvs. nitrat-N og ammonium-N. Dambrugets rensegrad for ammonium-N har de foregående år været væsentligt højere end normen (på 80%), og samtidigt holdes udledningen af ammonium-N som minimum neutral ift. tidligere. En andel af ammonium-N omsættes til nitrat-N inden udledning til plantelagunen som igen omsættes til frit kvælstof inden udledningen til Mattrup Å.

Resultater fra "dambrug under forsøgsordningen[5] [6]"viste en fjernelse af nitrat-N på 1,5-1,6 g NO_3^-N pr m^2 plantelagunearеal pr. dag, og med Brejnholm Dambrugs plantelagune areal (8200 m^2) forventes en omsætning i plantelagunen af Nitrat-N på op til ca. 4400 kg NO_3^-N pr. år. Dvs. størstedelen af ammonium-N omsættes inden udledning til plantelagunen, hvilket bekræftes af dambrugets rensegrader, som igen omsættes i plantelagunen.

Det vurderes derfor at dambrugets øgede udledninger af kvælstof ikke er problematisk for nærrecipienten Mattrup Å. Dette begrundes med dambrugets effektive rensegrader for både ammonium-N og Nitrat-N, samt den som minimum neutrale udledning af ammonium-N som projektet indebærer.

Med projektet og dermed nedlukningen af Ansø Dambrug reduceres total-N med ca. 4.000 kg N/år, total-P med ca. 540 kg P/år, med ca. 5.000 kg NH_4-N/år og 10.000 Kg BI_5/år til Salten Å, og de nedstrøms liggende søer (Salten sø samt Guden Sø) og Randers Fjord.

Den andel af kvælstof som ikke er plantetilgængeligt transporteres til fjernrecipienten som organisk bundet kvælstof. Det organisk bundne kvælstof omsættes efterfølgende af mikroorganismer til ammonium-N som er plantetilgængeligt.

Det vurderes derfor at dambrugets udledninger af total-N ikke er problematiske for fjernrecipienterne de nedstrøms liggende søer og Randers Fjord. Det begrundes med, at projektet samlet set reducerer udledningen af total-N. Udledningen i sig

[4] Tema-rapport fra DMU 13/1997

[5] Kongeåens Dambrug statusrapport for 2. måleår, et modeldambrug under forsøgsordningen DTU februar 2008.

[6] Tingkærvad – et modeldambrug under forsøgsordningen, DTU 2008.

selv vurderes, med hensyn til den organiske kvælstofudledning, ikke at forårsage problemer for nærrecipienten da denne del transporteres til fjernrecipienten og sidestilles derfor med den samlede udledning.

Miljøvurdering (VVM)
Projektet er omfattet af VVM lovens (miljøvurderingslovens)[7] bilag 2, punkt 1f), "intensivt fiskeopdræt".

Der foretages ikke en ny VVM-screening af hele anlægget, da de indretnings og driftsmæssige projekter på dambruget, i sig selv ikke vil medføre en merudledning og dermed ændre den hidtidige vurdering jf. dambrugets miljøgodkendelse af 12. april 2005.

Det vil udelukkende være forhold vedrørende nedlæggelse/flytning af produktionsgrundlaget på 70 tons fra Ansø Dambrug der ligger til grund for vurderingen. Der er iht. reglerne ansøgt efter § 18 i Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Hedensted Kommune har foretaget en screening, som grundlag for en vurdering, af om projektet er omfattet af krav om udarbejdelse af miljøvurderingsrapport.

Hedensted Kommune har den 19. juni 2025 truffet afgørelse om at projektet ikke er omfattet af krav om miljøvurdering, da projektets omfang ikke er af en sådan karakter eller grad, at det medfører væsentlig påvirkning af miljøet, herunder internationalt beskyttede naturtyper og arter.

Habitatbekendtgørelsen
Der foretages ikke en ny Natura 2000 vurdering af hele anlægget, da de indretnings og driftsmæssige projekter på dambruget, i sig selv ikke vil medføre en merudledning og dermed ændre den hidtidige vurdering jf. dambrugets miljøgodkendelse af 12. april 2005.

Det vil derfor udelukkende være forhold vedrørende nedlæggelse/flytning af produktionsgrundlaget på 70 tons fra Ansø Dambrug der ligger til grund for vurderingen.

Projektet i sig selv vil, grundet afstanden til de aktuelle naturområder, være sammenligneligt med den akkumulerede effekt. Da projektet samlet set giver anledning til en reduktion af Total-N og Total-P vurderes det, at det ikke giver anledning til negativ påvirkning af Natura2000-områdernes udpegningsgrundlag.

Hedensted Kommunes habitatvurdering og bilag IV vurdering fremgår af bilag 7.

Vandrammedirektivet
Der foretages en vurdering af dambrugets udledninger, som kan tænkes at påvirke overfladeområderne direkte eller indirekte, jf. Indsatsbekendtgørelsens §8 stk. 2 og 3.

Det vurderes, at dambrugets udledninger af kvælstof og fosfor ikke vil kunne medføre en forringelse af overfladeområdernes tilstand, og ikke vil kunne hindre opfyldelse af de fastlagte miljømål.

Hedensted kommunes vurdering iht. Vandrammedirektivet fremgår af bilag 5

[7] Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) nr. 4 af 3. januar 2023

§3 områder – naturbeskyttelsesloven
Dambruget grænser op til følgende §3 områder:

Beskyttede områder jf. Naturbeskyttelseslovens §3 (blå skravering §3 sø, brun §3 mose)

Laguneanlægget er omfattet af udpegninger i naturbeskyttelseslovens §3, som potentielt påvirkes af projektet.

I overensstemmelse med dambrugsbekendtgørelsens samtidighedsbestemmelser, er der i selvstændig afgørelse af 17. februar 2025, meddelt dispensation for ansøgte ændringer i laguneanlægget. Af afgørelsen fremgår de nærmere begrundelser og forudsætninger for afgørelsen. Det fremgår af afgørelsen, at laguneanlægget skal udvides med et tilsvarende areal som nedlægges, særligt i den sydlige del af området.

De nærliggende § 3 mose-områder påvirkes ikke af projektet, da dambrugets udledning fører til vandløbet og der dermed ikke er direkte kontakt dertil. Ifølge beregninger i BEST vil vandindvinding fra boringer og fra Mattrup Å heller ikke have en betydende påvirkning på naturområderne.

Dambrugets udledning til Mattrup Å vurderes ikke at påvirke vandløbet, da udledningerne af de mest betydende indholdsstoffer, NH_4-N og BI_5, som minimum holdes neutrale i forhold til den hidtidige drift. Miljøgodkendelsen giver mulighed for en øget udledning af Total-N og Total-P, men disse stoffer påvirker ikke vandløbet direkte da de transporteres med strømmen og først giver anledning til miljøpåvirkning i recipienterne. I forhold til påvirkning af recipienterne giver det samlede projekt, med flytning af foderkvote fra Ansø Dambrug, anledning til en reduktion i udledningerne.

Partshøring
Udkast til tilladelse har været sendt til kommentering hos ansøger og internt i forvaltningen. I høringsperioden har det været muligt at komme med indsigelser og ændringsforslag til det ansøgte. I det omfang det er vurderet relevant, er de indkomne bemærkninger indarbejdet i nærværende tilladelse med tilhørende bilag.

Vurdering og begrundelse for vilkår

På baggrund af ansøgningen og de oplysninger, der i øvrigt foreligger i sagen, har Hedensted Kommune foretaget en samlet vurdering af virksomhedens drifts- og forureningsforhold. Hedensted Kommune vurderer, at indretningen og driften lever op til intentionerne i miljøbeskyttelsesloven, herunder bestemmelserne vedrørende anvendelse af den mindst forurenende teknologi og de bedst miljøbeskyttende foranstaltninger (BAT).

Med baggrund i dambrugets ønske om at flytte foderet fra Ansø Dambrug samt i den forbindelse ændre dambruget indretnings- og driftsmæssigt med etableringen af et nyt kummeanlæg i eksisterende plantelagune, foretages der en revision af dambrugets miljøgodkendelse efter Miljøbeskyttelseslovens §§ 41b og 33 stk. 1 samt dambrugsbekendtgørelsen §4.
Afgørelsen sikrer, at miljøgodkendelsen fortsat er aktuel og baseret på bedst tilgængelig teknik (BAT), herunder at krav fra dambrugsbekendtgørelsen er implementeret.

Hedensted Kommune vurderer, at når etablering og drift af dambruget sker i overensstemmelse med miljøgodkendelsen, og de anførte vilkår, vil det ikke give anledning til uacceptable påvirkninger af omgivelserne, eller væsentlige gener for omgivelserne - både i nærområdet og i fjernrecipienten.

Det ansøgte projekt vurderes ikke at medføre, at udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder eller bilag IV arter i området omkring dambruget, ifølge gældende regler i habitatbekendtgørelsen[8], kan påvirkes negativt fra projektet alene eller i kumulation med andre projekter. Projektet vurderes ikke at beskadige yngle- eller rasteområder for dyrearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV (92/43/EØF af den 21. maj 1992).

Ved overholdelse af de stillede vilkår vurderes det, at de fastsatte målsætninger i Mattrup Å, de nedstrøms liggende søer (Gudensø og Silkeborgsøerne) og Randers Fjord kan overholdes.

NH_4-N og BI_5 vurderes at have betydning for kvaliteten i vandløbet og kravene fastsættes i lighed med dambrugets oprindelige fodertildeling, så det sikres at udledningerne af NH_4-N samt BI_5 som minimum holdes neutrale. Det vurderes at udledningerne fortsat vil ligge væsentligt under fastsatte krav, på grundlag af tidligere opnåede rensegrader samt den øgede rensning ombygningen giver anledning til.

Foderflytningen fra Ansø Dambrug foretages først og fremmest for at opnå en bedre miljø og ressourceeffektiv produktion, og samtidigt imødese kravet om at reducere næringsstofbelastningen af N og P til bl.a. Randers Fjord.

Total-N og total-P vil som følge af foderopskrivningen give anledning til en mindre merudledning af stofferne til Mattrup Å. Total-N og total-P vurderes dog primært at have betydning for de nedstrøms liggende søer samt fjernrecipienten Randers Fjord.

Der er i øjeblikket ikke målsætningsopfyldelse i de nedstrøms liggende søer samt fjernrecipienten Randers Fjord på grund af for store næringsstofudledninger fra fjordoplandet. Den manglende målsætningsopfyldelse i søerne kan tilskrives en intern ubalance som giver anledning til en forhøjet fosfor belastning.

[8] Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Da miljøgodkendelsen reducerer den hidtidige samlede udledning af total-N og P til søerne samt Randers Fjord vurderes foderopskrivningen at være uproblematisk.

Det er kommunens vurdering, at dambruget ikke tidligere har givet anledning til en væsentlig påvirkning af det omkringliggende miljø og, at udvidelsen/foderopskrivningen samt de indretningsmæssige ændringer fremover heller ikke giver anledning hertil.

Sekundært har nedlæggelsen af Ansø Dambrug betydet en lokal forbedring af den økologiske tilstand i Salten Å samt Salten Langsø i det opstemningen her er fjernet samt udledningerne af særligt NH_4-N samt BI_5 er ophørt.

Det er derfor kommunens vurdering at foderopskrivningen på 70 tons foder samt nedlæggelse af Ansø Dambrug vil medvirke til en god miljø- og ressourceanvendelse af foderet på Brejnholm Dambrug med fordel for det omgivne miljø.

Forhold til loven
Virksomheden er omfattet af godkendelsesbekendtgørelsens bilag 2, listepunkt I 202.

Afgørelsen omfatter:
- Udvidelse af produktionen efter Miljøbeskyttelseslovens § 33 og dambrugsbekendtgørelsens §4
- Bygnings og driftsmæssige ændringer (etablering af kummeanlæg i plantelaguneareal) efter miljøbeskyttelseslovens § 33.
- Revurdering efter miljøbeskyttelseslovens §41b
- Vilkår for udledning af procesvand fastsættes i henhold til miljøbeskyttelseslovens §30

Revisionen af dambrugets miljøgodkendelse er foretaget på grundlag af ansøgningen og supplerende oplysninger.

Virksomhedens indretning og drift skal være i overensstemmelse med ansøgning, supplerende oplysninger og de ændringer, der fremgår af beskrivelsen og vilkårene i denne godkendelse. En kopi af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på virksomheden for de personer, der har ansvaret for virksomhedens indretning og drift.

Miljøgodkendelsen er gyldig straks efter modtagelsen.

Fremtidige nye aktiviteter, ændringer eller udvidelser såvel bygningsmæssigt som driftsmæssigt, som kan indebære forurening, herunder affaldsfrembringelse, må ikke påbegyndes, før der foreligger en afgørelse fra kommunen. Det er kommunen, der afgør om godkendelse er nødvendig (miljøbeskyttelsesloven § 33).

Bortfald af godkendelsen
Godkendelsen bortfalder, hvis de godkendelsespligtige aktiviteter ikke har været i drift i 3 på hinanden følgende år, jf. miljøbeskyttelseslovens § 78 a, stk. 1. Hvis driften genoptages, kræves der ny godkendelse. Begrundelsen for godkendelsespligten er dels, at omgivelserne i almindelighed vil have disponeret i tillid til at virksomhedens drift er ophørt, dels at godkendelsen kan hvile på forældede vilkår, hvorfor forudsætningen for fortsat drift vil være en ny vurdering af virksomheden og vilkårene for driften.

Offentliggørelse
Afgørelsen offentliggøres d. 19. juni 2025 på Hedensted Kommunes hjemmeside - Politik og indflydelse - afgørelser og tilladelser i sektionen miljøgodkendelser.

Derudover orienteres en række interessenter direkte jf. liste over modtagere af kopi af afgørelsen.

Klagevejledning
Klagevejledning vedlægges under bilag 8

Med venlig hilsen
Bjarke Egelund
Biolog

Kopimodtagere
Følgende underrettes om afgørelsen:

- Jan Rasmussen, Brædstrupvej 72, Åle, 7260 Tørring, brejnholmdambrug@gmail.com (adressat)
- Rådgiver Aqua Dam, aquadam@post9.tele.dk
- Silkeborg Kommune, [vand@silkeborg.dk]
- Skanderborg Kommune, [overfladevand@skanderborg.dk]
- Horsens Kommune, [horsens.kommune@horsens.dk]
- Viborg Kommune, [naturogvand@viborg.dk]
- Favrskov Kommune, [favrskov@favrskov.dk]
- Randers Kommune, [overfladevand@randers.dk]
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR 37099015
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, CVR 25145615
- Fiskeristyrelsen, Afdelingen i Kolding, CVR 39097176, P-nr 1023221841
- Styrelsen for patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning vest, Randers. Cvr 37105562, p-nr 1020864415
- Danmarks Fiskeriforening, CVR 45812510
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, CVR 31445418
- Forbrugerrådet TÆNK, CVR 63870528
- Danmarks Naturfredningsforening, CVR 60804214
- Foreningen Greenpeace-Danmark, CVR 89198313
- Friluftsrådet, CVR 56230718
- Trafikstyrelsen, CVR 27186386
- Miljøstyrelsen, [mst@mst.dk]
- Miljøstyrelsen, akvakultur [akvakultur@mst.dk]
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR 54752415

Lovgrundlag

Godkendelsen er givet på følgende lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der er gældende på godkendelsestidspunktet):

- Lovbekendtgørelse nr. 1093 af 11. oktober 2024 af lov om miljøbeskyttelse (miljøbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse nr. 532 af 27. maj 2024 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4 (Spildevandsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse nr. 1027 af 2. september 2024 om godkendelse af listevirksomhed (godkendelsesbekendtgørelsen).
- Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), (miljøvurderingsloven).
- Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse nr. 1749 af 30. december 2024 om affald (affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse nr. 1001 af 27. juni 2018 om anvendelse af affald til jordbrugsformål (slambekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse nr. 811 af 19. juni 2024 om kvalitetskrav til miljømålinger (analysekvalitetsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse nr. 1433 af 21. november 2017 om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder.
- Bekendtgørelse nr. 796 af 13. juni 2023 om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand.
- Bekendtgørelse nr. 1567 af 7. december 2016 om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug (Dambrugsbekendtgørelsen).
- EU´s fiskevandsdirektiv - rådets direktiv 2006/44/EF af 6. september 2006 om kvaliteten af ferskvand, der kræver beskyttelse eller forbedring for at være egnet til, at fisk kan leve deri.
- Direktiv om fastlæggelse af en ramme for fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (vandrammedirektivet) 2000/60/EF af 23. oktober 2000.

Der er desuden benyttet følgende vejledninger/orienteringer fra Miljøstyrelsen:
- Begrænsning af lugtgener nr. 4/1985.
- Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984.
- Beregning af ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1993.
- Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø nr. 9/1997.
- Miljøstyrelsens vejledning nr. 9076 af 26/03 2008 om godkendelse af ferskvandsdambrug.

Miljøteknisk beskrivelse

Den miljøtekniske beskrivelse er udarbejdet på baggrund af virksomhedens oplysninger jævnfør ansøgningsmaterialet samt oplysningerne fra tidligere godkendelse mv., med særlig vægt på den miljømæssige beskrivelse.

Dambruget er i 2005 ombygget, og er indrettet i overensstemmelse med tidligere modeldambrugsbekendtgørelses type 1. Den nuværende indretning består af klækkehus, sættefiskeanlæg, leveringsdamme, iltanlæg og produktionsanlæg.

Der indrettes i forbindelse med revisionen af godkendelsen et nyt betonkanalanlæg for opdræt, som etableres i forlængelse af og i tilknytning til dambrugets eksisterende produktionsanlæg, og en del af dambrugets eksisterende plantelaguneanlæg inddrages.

Vandindtaget fastholdes på nuværende niveau.

Produktion

På dambruget er der produktion af regnbueørreder til konsum, samt produktion af æg, yngel og sættefisk. Ud over konsumfisk opdrættes også en del andre størrelser, f.eks. rognfisk, æg, kaviar samt andre godkendte ørredarter end regnbueørreder til eksport.

De producerede fisk opdrættes på ansøgningstidspunktet som konventionelle slagtefisk. Ved et foderforbrug på Frel (106+70) t/årligt *1,86, og en foderkvotient på 1,0, vil den fremtidige produktion potentielt være i størrelsesordningen 197 - 327 t fisk/år.

Dambruget anvender udelukkende højenergifoder. Fodervalget vil løbende blive evalueret og eventuel substitution vil blive overvejet, med henblik på kvalitet, miljø og økonomi.

Foderets indhold vil være i overensstemmelse med de til enhver tid gældende regler herom.

Det forventes, at fodringen fordeler sig forholdsvis jævnt over året, dog med en nedgang i meget kolde perioder.

Vandindtag

Dambruget har ansøgt om tilladelse til fortsat indvinding af overfladevand samt grundvand fra boring. Tilladelser til indvindingen meddeles samtidigt med revisionen af dambrugets miljøgodkendelse.

Dambruget forsynes med grundvand fra 2 boringer samt med overfladevand fra Mattrup Å:

- Grundvand fra boring DGU nr. 106.829 bliver ledt til klækkehuset. Vandet ledes herefter til produktionsanlægget. Der kan indvindes op 160.000 m^3/år fra boringen.

- Grundvand fra boring DGU nr. 106.1210 bliver op-iltet via bioblokke og ledt til klækkehuset. Der indvindes normalt 20.000 m^3/år fra boringen.

- Der indtages overfladevand i et omfang af 236 l/s fra Mattrup Å via indløbsbygværk uden stemmeværk (glat strøm) til dambrugsdriften. Overfladevandet ledes til produktionsanlægget.

Vandindtag fra Mattrup Å, inkl. ristebygværk

Indløbsbygværket er indrettet med automatisk ristebygværk i form af 3 afgitringsriste med flyvingeprofiler (Frea Aquaculture Solutions) med en tremmeafstand på 6 mm.

Der etableres måleanordninger i dambrugets ind- og udløb iht. bekendtgørelsens bestemmelser, herunder logning og præcision på ±5%.

Anlæggets indretning

Kummehus

Kummehus

Kummehuset består af 30 kummer hvori der kan placeres bakker.
Kummernes dimensioner 5x0,7x0,5 m (lxbxd)
Samlet volumen i anlægget er 52,5 m^3.

Vandforsyningen sker fra de 2 boringer, med normalt 7 l/s når kummehuset er i drift.

Vandet fra kummehuset ledes videre til yngel og sættefiskeanlægget (produktionsanlægget).

Opholdstid er + 2 timer.

Eksisterende produktionsanlæg

Består af 3 sektioner (yngelanlæg 2008, yngelanlæg 2005 og opdrætsanlæg)

Yngelanlægget 2008

Yngel anlæg 2008

Består af syv 18 m x 1,5m x 1m kummer (lxdxb). (27 m^3 x 7 = 189 m^3).

Desuden er der er en 2 m bred afløbskanal. Hele anlægget er ca. 21,4 m langt og 7,9 m bredt.

Yngelanlægget er forsynet med 1 slamkegle i hver kumme samt 2 i afløbskanalen i alt 9 slamkegler på ca. 1m^2 eller ca. 0,25 m^3 pr. enhed. Se bilag 2, Dambrugets indretning.

Anlæggets kummer forsynes med vand gennem en konisk fødekanal med en bredde på 1 - 0,4 m. Kanalen er ca. 1 m dyb. Vand ledes til og fra anlægget fra en eksisterende kanal.

Yngelanlæg (fra 2005)

Består af:
10 kummer som er 11 m lange, (inkl. slamkegler på 1 m), ca. 1,5 m dybe 3m brede kummer (11 x 1,5 x 3 = 49,5m^3).

Opdrætsanlæg

Består af:
15 kanaler 19 m lange incl. 2 m kegle * 5 m brede * 1,5 m dyb = 2.137 m^3

Opdrætsanlægget er indrettet hver med 5 slamkegler á 1 m^2 eller ca. 0,25m^3 i hver kanal.

Ca, 100 * 3 * 1,5 m for-kanal = 450 m^3
Ca. 70 * 2* 1,5 m bag-kanal = 210 m^3

Volumen i alt 2.800 m^3

2 eksisterende kummer a 15m x 6m x 1,5m = 2 x 135 m^3 i alt 270 m^3 anvendes som bundfældningsbassiner, som tømmes regelmæssigt til slambassin.

I enden af de eksisterende bundfældningskanaler er placeret en mikrosigte med en filterdug på 75µm

Eksisterende Opdrætsanlæg

Vand fra klækkehus (pumpes under normaldrift) og åen, ledes til yngelanlægget og videre gennem leveringsdammene til opdrætsanlægget.
Ved indløbet iltes vandet via tilsætning af ren ilt.

Vandet recirkuleres i anlægget, så recirkuleringsgraden er >70%. Recirkuleringen er baseret på et vandindtag på ca. 200 l/s men er variabel og det interne flow varierer efter de aktuelle behov i de 3 sektioner. Recirkuleringsgrad = (750-200) /750) = 73%.

Opholdstiden i det eksisterende produktionsanlæg bliver ca. (2.800 m^3/0,2m^3/60/60) = 3,9 timer

I produktionsanlægget recirkuleres vandet ved hjælp af 2 x 2,5 m beluftningsbrønde/mammutpumper med en samlet kapacitet på 750 l/sek.

<u>Nyt Produktionsanlæg</u>

Der indrettes nyt beton kanalanlæg for opdræt. Anlægget etableres i forlængelse af og i tilknytning til dambrugets eksisterende kanalanlæg, så en del af dambrugets eksisterende plantelaguneanlæg inddrages.

Produktionsvolumen i det nye anlæg vil bestå af:
8m x 70m x 1,25m svarende til ca. 700 m^3.
Samt ca. 200 m^3 biofiltervolumen i alt ca. 900 m^3 svarende til en opholdstid på ca. 1,25 time ved 200 l/s

I det nye produktionsanlæg etableres biofilter, mikrosigte og slamfældeanlæg. Der etableres 2 sæt med 8 slamkegler i kanalanlægget, der sikrer, at slam føres til det nye slamdepot. Der etableres 12 biofilterkamre á 2 x 5 x 1 m i alt ca. 120 m^3. Der ilægges ca. 72 m^3 bioelementer med et overfladeareal på 750 m^2 /m^3, svarende til ca. 54.000 m^2. Ifølge dambrugsbekendtgørelsen er dimensioneringskravet 400 m^2 / tons foder svarende til ca. 135 t F_{rel}. eller ca. 72 t F_{till}.

Vandforsyningen til den nye produktionsanlæg sker fra det eksisterende produktionsanlæg, hvorfra det ledes til plantelagunen. Det typiske vandindtag udgør ca. 200 l/s.

Det interne flow i det det nye anlæg er på 3x120 l/s og recirkuleringsgraden bliver derved (360-200) /360 = 44%.

Hele anlægget (yngelanlæg + sættefisk anlæg + produktionsanlæg + det nye anlæg har en samlet volumen på ca. 4.200 m^3 svarende til en opholdstid på ca. 5,8 timer.

Der recirkuleres ca. 750 l/s i produktionsanlægget samt ca. 360 l/s i det nye anlæg = 1.110 l/s. Recirkuleringsgraden i hele anlægget bliver herved ca. (1.100-200) = 82 %

Plantelagune

Kravet til plantelagunerne skal Jf. Dambrugsbekendtgørelsen skal som minimum være 40 m^2/tons F_{rel} * (176 tons * 1,86) = 13.094 m^2.
Dambrugets plantelaguneanlæg kommer til at bestå af 2- 3 mæandrerende lagunesektioner i serie på i alt 8.200 m^2, med vanddybder mellem 0,8-1,5 m og et samlet volumen på ca. 8.600 m^3

Det manglende plantelagune areal kompenseres ved etableringen biofiltret i den nye produktionsanlæg svarende til ca. 54.000 m^2.

Den hydrauliske belastning af plantelagunen er 200 l/s/8200m^2 = 0,024 l/s/m^2
Opholdstiden i plantelagunen bliver ca. (8.600 m^3/0,2 m^3/s) / (60 * 60) ≈ 12 timer

Både dybden samt den hydrauliske belastning i plantelagunen er lidt større end de forskrevne værdier i Dambrugsbekendtgørelsen, men accepteres henset til de rensegrader der hidtil er opnået, som ligger væsentligt over bekendtgørelsens fastsatte rensegrader.

Dambrugets plantelaguner oprenses mindst hver 3. år eller efter behov i en turnusordning, så anlægget oprenses sektionsvist hvorved lagunens rensefunktion bibeholdes i størst mulig grad.

Slammet fra oprensning af lagunerne, som oprenses skånsomt ved opsugning afledes til dambrugets slamdepoter eller direkte til container eller vogn og bortkøres herefter til enten landbrugsarealer eller biogasanlæg. Slammet henlægges ikke på dambrugsarealet.

Udløb/afgitring

I udløbet er der bioblokke, som vandet passeret mhp. at sikre, at iltindholdet i afløbsvandet inden udløb til Mattrup Å altid er minimum 70%. Ved udløbsbygværket findes der ingen rist, idet vandet falder ca. 1,5 m over bioblokke.

Jf. Dambrugsbekendtgørelsens §14 stk. 4 kan der i særlige tilfælde dispenseres fra kravet om et udløbsgitter på 10 mm når udløb sker ved frit fald over rist, bioblok eller lignende. Det vurderes, at fisk fra åen ikke kan passere udløbsbygværket og derved trænge ind i dambruget eller omvendt at udslip fra dambrug er tilstrækkeligt sikret ved nuværende udløbsbygværk. Der stilles derfor kun vilkår om 10 mm afgitring hvis udløbet tænkes ændret ift. eksisterende.

Slamdepot

Med revurderingen ændres dambrugets eksisterende slamhåndtering og opbevaring. Der støbes fast bund og sider i de 2 eksisterende slamdepoter i overensstemmelse med krav i dambrugsbekendtgørelsen. Det tredje slamdepot skal fungere som efterklaringsbassin (lagune). Kapaciteten af depoterne vil sikre, at der er tilstrækkelig kapacitet til at der altid kan oplagres slam på dambruget. Den forventede kapacitet vil således være ca. 12 måneders slam produktion. Herved sikres, at der ikke sker udsivning af slamvand til omgivelserne.

Slam/fiskefækalier, foderspild m.m. fra opdrætsanlægget pumpes fra central slampumpebrønd som er placeret vest for anlægget til det første slam depot, hvor der sker en bundfældning af slammet. Vandet dekanteres herfra til næste slamdepot. Fra dette slamdepot ledes dekanteret rejektvand gennem en mindre lagune som er placeret ved slamdepoterne, hvori vandet efterklares, inden det ledes til de store plantelaguner. Slamvand renses således inden afledning til vandløbet. Placering af slamdepoter og lagune samt slamstrømme på dambruget, herunder placering af dambrugets centrale slampumpebrønd fremgår af bilag 2.

Slammet afhændes enten til landbrugsarealer efter gældende bestemmelser eller afhændes til biogas.

Døde fisk opbevares i separat nedgravet tank og afhændes efter gældende Veterinære regler til biogasanlæg.

Energiforbrug

Det el forbrugende udstyr udgøres af mikrosigten, risterenser, lys, spulepumpe, slampumpe og iltanlæg

Det gennemsnitlige elforbrug de seneste år har været 540.000 kWh/år svarende til 4,0 kWh/kg produceret fisk.

I forbindelse ombygningen af dambruget er tænkt energieffektive løsninger ind. Det forventes, at det fremtidige elforbrug kan holdes på det nuværende niveau som efter produktionsforøgelsen vil svare til 1,5 kWh/ kg produceret fisk.

Medicin og hjælpestoffer

Der vil blive anvendt medicin og hjælpestoffer i begrænset omfang. Fælles for begge stofgrupper er, at disse er godkendt til anvendelse i akvakultur. Anvendelsen vil følge den tilknyttede dyrlæges anbefalinger.

Hjælpestoffer og medicin vil blive opbevaret i et aflåst rum, hvor der ikke er risiko for lækage til omgivelserne.

Dambruget søger om fortsat tilladelse til at anvende de stoffer der er anført i nedenstående tabel.

Stoftype	Stofgruppe	Stof	Mulig udledning til recipient
Medicin	Antibiotika	Amoxicillin	+
		Florfenicol	+
		Oxolinsyre	+
		Oxytetracyclin	+
		Sulfadiazin	+
		Trimethoprim	+
	Anthelmintika	Albendazol	+
	Bedøvelsesmidler	Benzocain	÷
		Tricain	÷
	Vacciner	Forskellige	÷
Hjælpestoffer	Vand-desinfektionsmidler	Brintoverilte	+
		Formalin	+
		Iod	÷
		Kloramin-T	+
		Kobbersulfat	+
		Natriumklorid	+
		Kaliumperoximonosulfat Natriumalkylbenzensulfonat Sulfaminsyre (Virkon S)	÷
	Desinfektionsmidler (støvler, udstyr, damme)	Forskellige iod-produkter	÷
		Hydratkalk	÷
		Iodbaseret middel (Actomar K 30)	÷

Tabel 3 Potentielle hjælpestoffer anvendt i anlægget

Se desuden bilag 3 for uddybende forklaring på de enkelte stoffer.

Anvendelsesmåde for de enkelte stoffer.

Stoftype	Stofgruppe	Stof	Anvendelsesmåde
Medicin	Antibiotika	Amoxicillin	Stoffet iblandes foderet. Enten på foderfabrik eller på dambruget. Doseres ifølge dyrlægens anvisninger. Medicinfoderet udfodres til fiskene i det antal dage som dyrlægen har angivet.
		Florfenicol	
		Oxolinsyre	
		Oxytetracyclin	
		Sulfadiazin	
		Trimethoprim	
		Albendazol	
	Bedøvelsesmidler	Benzocain	Bruges ved at blande den forskrevne mængde stof med vand i et kar.
		Tricain	

			Opløsningen ledes ikke til recipient efter brug.
	Vacciner	Forskellige	Der kan være tale om dypning, iblanding i foder eller stikvaccinering. Der vil ikke blive til ledt recipient overskydende vaccineopløsning. Kun godkendte vacciner vil blive anvendt.
Hjælpestoffer	Vand-desinfektions midler	Brintoverilte	Tilsættes vandfasen i den enkelte opdrætsenhed. Dosering og vandtilførslen fremgår af skema. Der vil kun blive behandlet en gang dagligt pr. stof.
		Formalin	
		Kloramin-T	
		Kobbersulfat	
		Natriumklorid	
		Hydratkalk	

Bilag 1 Oversigtplan

Beliggenhed

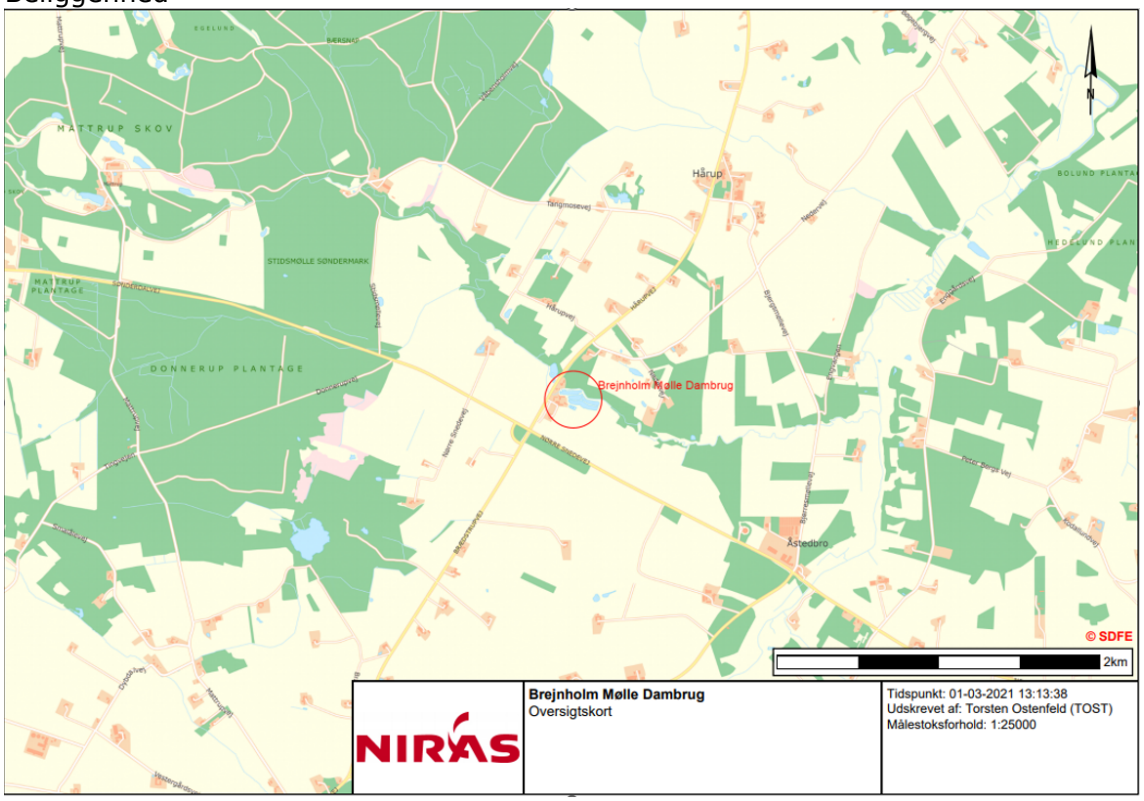

Brejnholm Dambrug, Brædstrupvej 72, Åle, Tørring

Bilag 2 Dambrugets indretning

Eksisterende yngel- og opdrætsanlæg

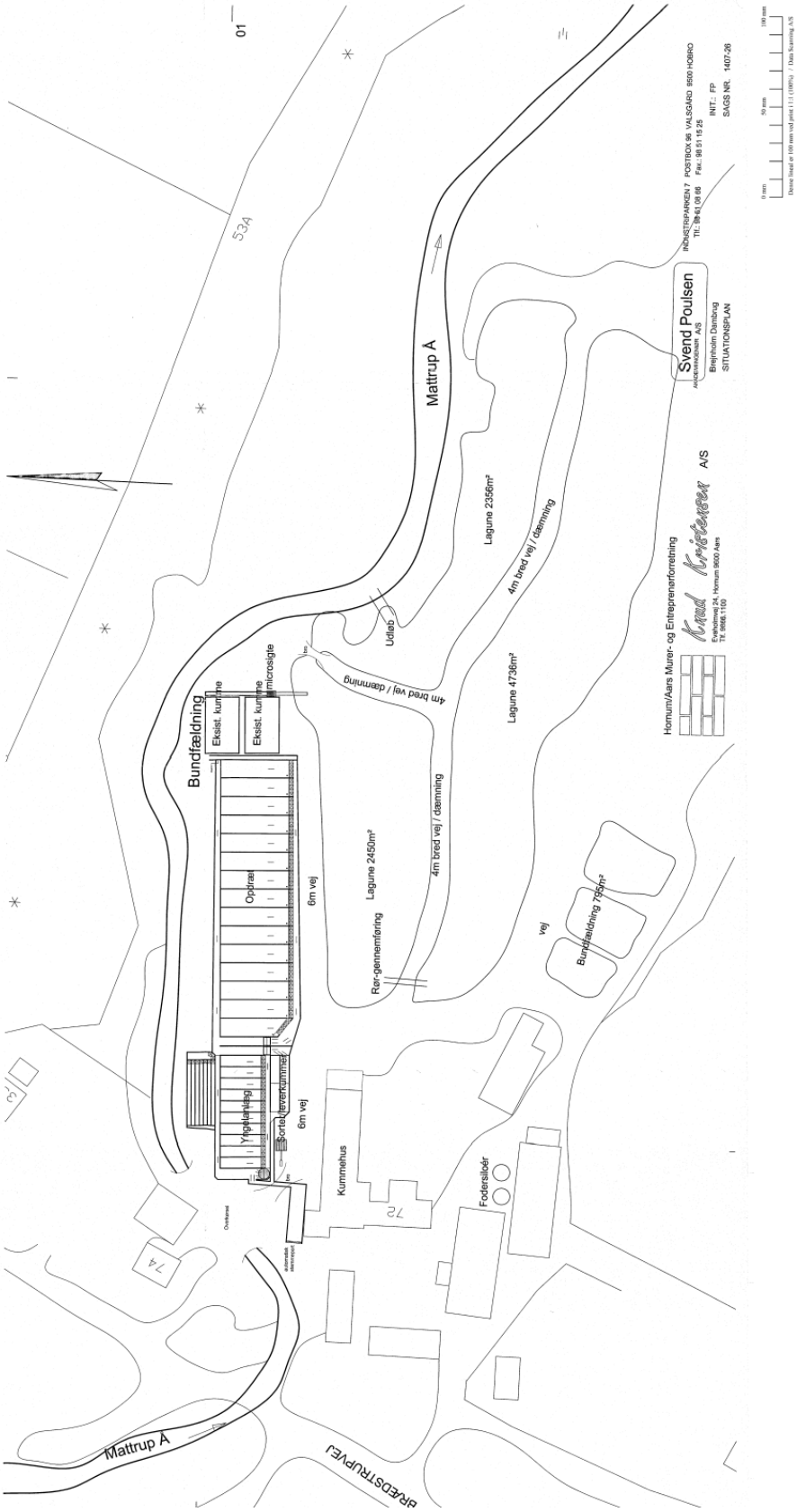

Eksisterende anlæg

Yngelanlæg

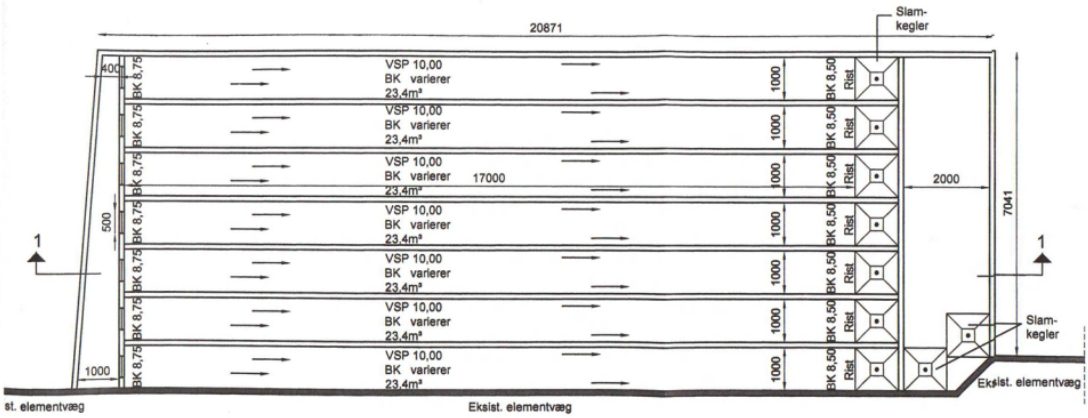

Yngelanlæg, jf. tillæg til miljøgodkendelse fra 2008

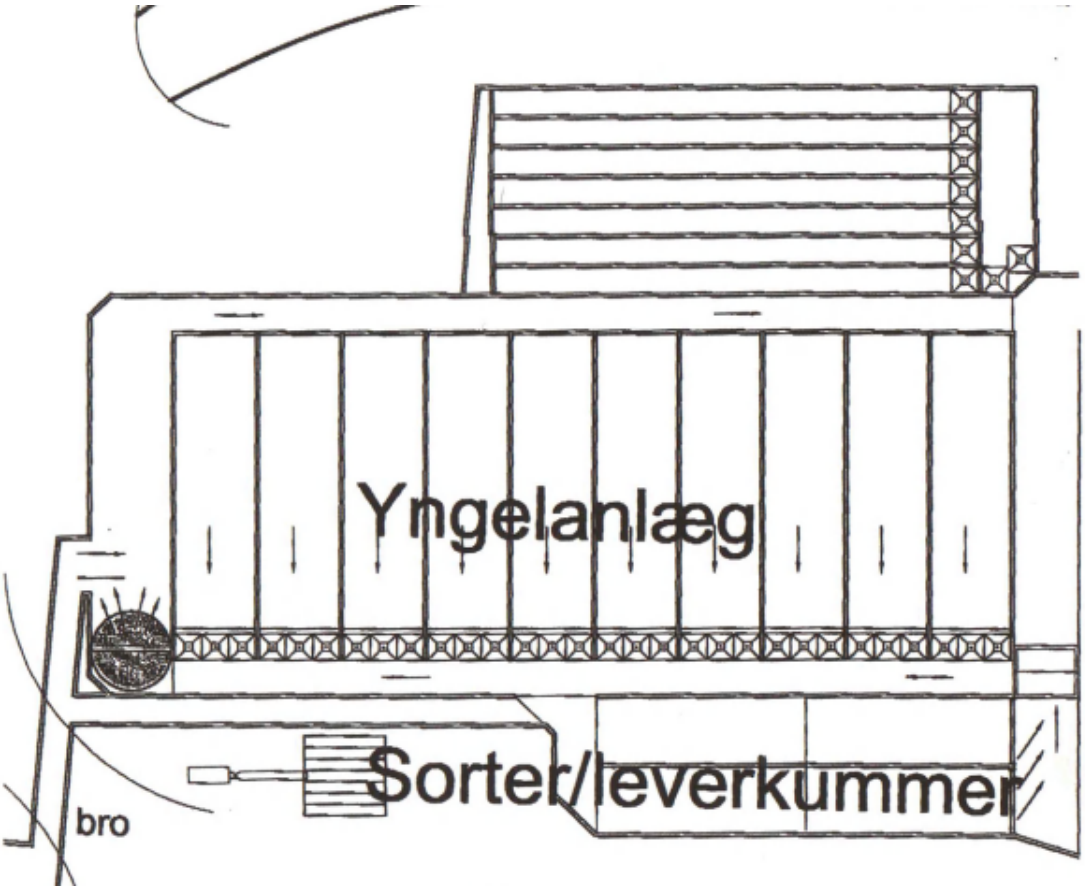

Yngelanlæg jf. miljøgodkendelsen 2005

Samlet produktionsanlæg

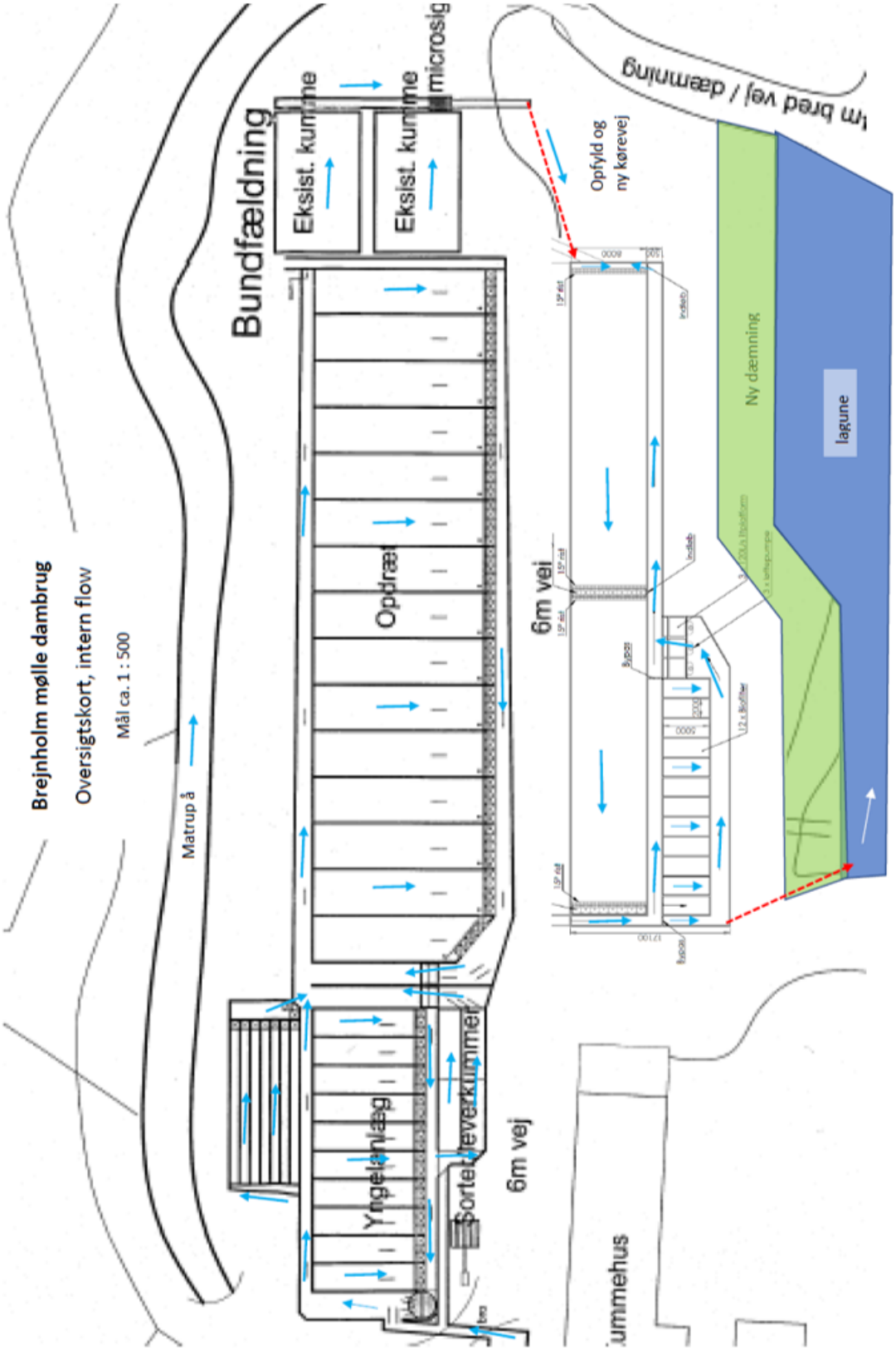

Samlede anlæg jf. ansøgningen

Nyt produktionsanlæg

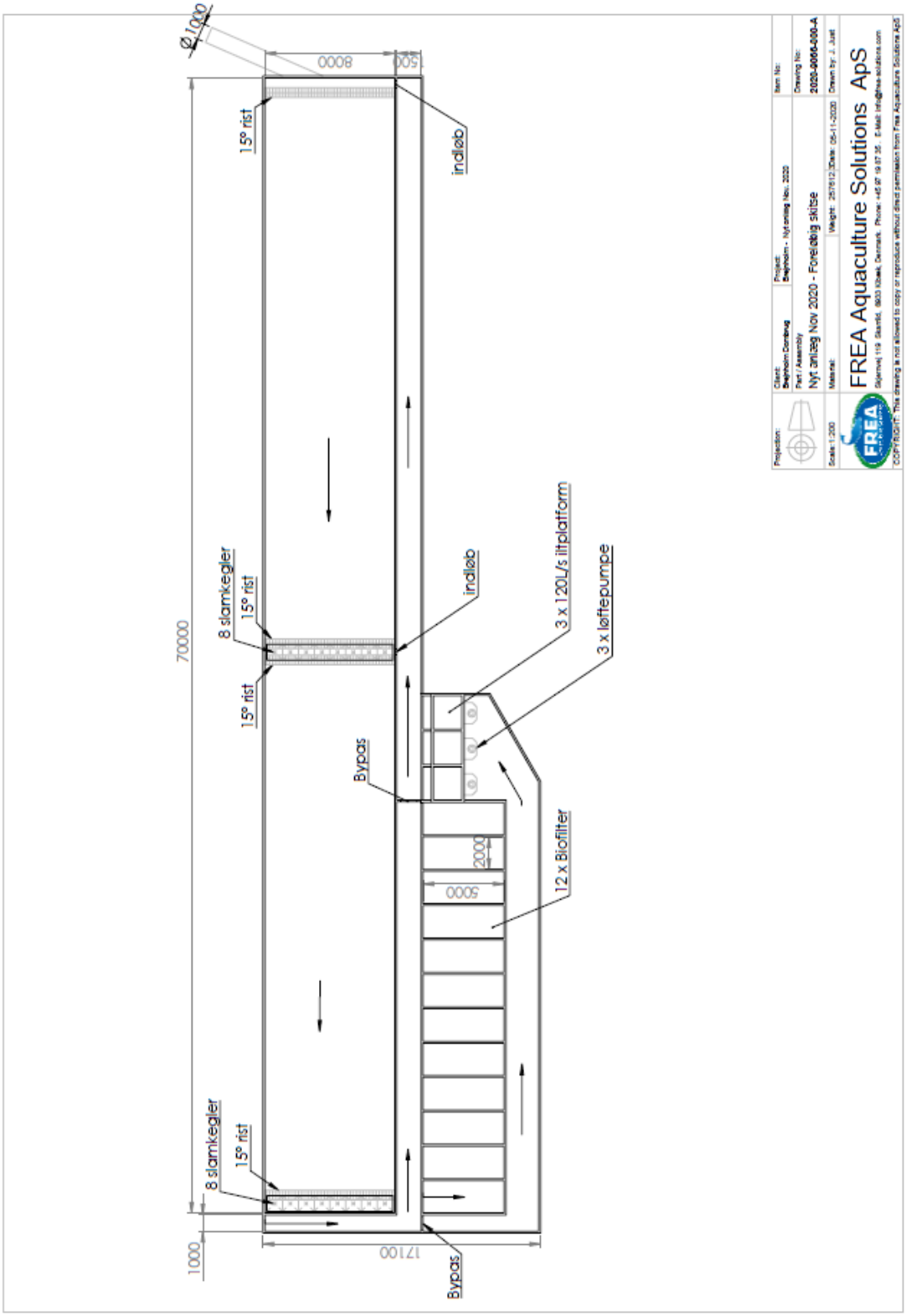

Brejnholm mølle dambrug

Oversigtskort, flow

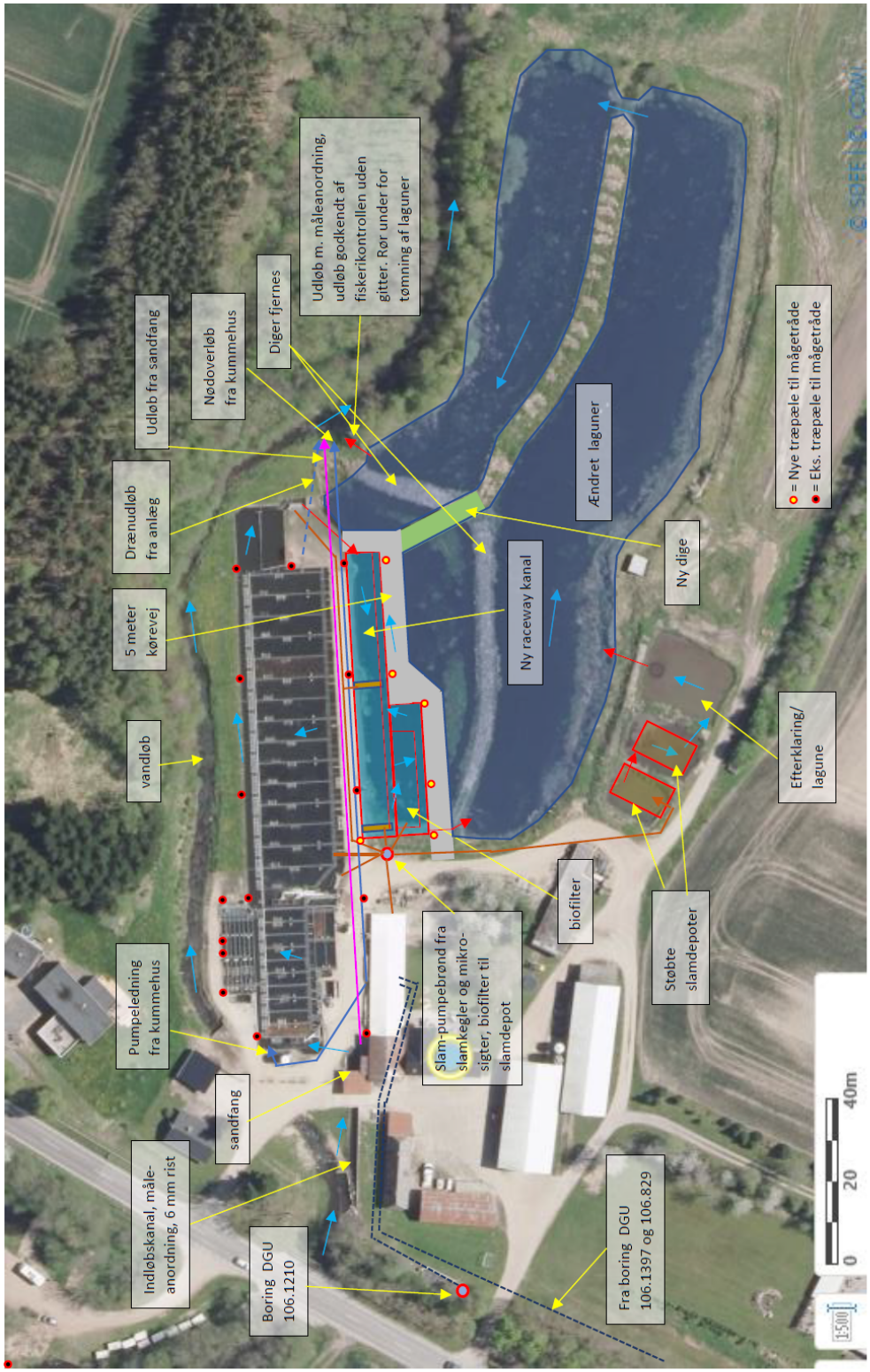

Bilag 3 Anvendelse af medicin og hjælpestoffer

Behandlingsprocedure – hjælpestoffer

Indtil 30. august 2025 må gennemstrømsbehandling med hjælpestoffer anvendes i henhold til nedenstående:

- Der må maksimalt anvendes 1000 liter 37% formalin på dambruget pr. år. Formalin må maksimalt doseres i en koncentration på 30 mg/l formaldehyd i 1 dams fulde vandmængde. Der må behandles 1 dam pr. dag med formalin.

- Der må maksimalt anvendes 600 kg natriumpercarbonat, eller lignende brintoverilteprodukt, på dambruget pr. år. Natriumpercarbonat må maksimalt doseres i en koncentration på 27 mg/l i 1 dams fulde vandmængde. Der må behandles 1 dam pr. dag med natriumpercarbonat. Brintoverilte udgør 32% af natriumpercarbonat.

- Der må maksimalt anvendes 100 kg blåsten på dambruget pr. år. Blåsten må maksimalt doseres i en koncentration på 0,05 mg/l blåsten i dammens fulde vandmængde. Der må behandles 1 dam pr. dag med blåsten. Kobber udgør 25% af blåsten.

- Der må maksimalt anvendes 50 kg 98% kloramin-T på dambruget pr. år. Kloramin-T må maksimalt doseres i en koncentration på 3,3 mg/l i dammens fulde vandmængde. Der må behandles 4 kummer pr. dag med kloramin-T.

- Senest 1. august 2025 eller i forbindelse med dambrugets ombygning, skal dambrugets ejer (eller driftsansvarlige) indsende ansøgning om godkendelse til fortsat brug af hjælpestoffer. Hvis denne ikke indsendes, bortfalder tilladelsen til anvendelsen af hjælpestoffer.

  Sammen med nævnte ansøgning skal der fremsendes en behandlingsprocedure for brug af hjælpestoffer på anlægget. Proceduren skal indeholde dokumentation for, at krav til maksimale udledninger pr. døgn af hjælpestoffer, jf. Dambrugsbekendtgørelsens bilag 8, og bekendtgørelse om krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet, kan overholdes.

Behandlingsprocedure - medicin

Behandlingsdage samt aktuel dosis vurderes af dyrelæge forud for behandlingen. Ved samtidig behandling på ejers andre dambrug kan stofferne herefter anvendes i følgende omfang:

Florfenicol	**Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg**				
	Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
Behandlingsdage	*10*	*12,5*	*15*	*17,5*	*20*
7	61.188	48.951	40.792	34.965	30.594
8	56.514	45.211	37.676	32.294	28.257
9	52.879	42.303	35.252	30.216	26.439
10	49.970	39.976	33.314	28.554	24.985

Udløb fra anlæg 7,12 µg/l, i vandløb efter opblanding 3,75 µg/l

Oxolinsyre	**Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg**				
	Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
Behandlingsdage	*9*	*10*	*11*	*12*	*12,5*
5	41.472	37.325	33.932	31.104	29.860
6	41.472	37.325	33.932	31.104	29.860
7	41.472	37.325	33.932	31.104	29.860
8	41.472	37.325	33.932	31.104	29.860
9	41.472	37.325	33.932	31.104	29.860
10	41.472	37.325	33.932	31.104	29.860

Udløb fra anlæg fra 7,63–10,77 µg/l, I vandløb efter opblanding fra 3,75–5,29 µg/l

Sulfadiazin	**Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg**				
	Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
Behandlingsdage	*20*	*21,25*	*22,5*	*23,75*	*25*
5	9.539	8.977	8.479	8.032	7.631
6	8.744	8.229	7.772	7.363	6.995
7	8.176	7.695	7.267	6.885	6.541
8	7.750	7.294	6.889	6.526	6.200
9	7.419	6.982	6.595	6.247	5.935
10	7.154	6.733	6.359	6.024	5.723

Udløb fra anlæg 4,68 µg/l, I vandløb efter opblanding 2,3 µg/l

Trimethoprim	**Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg**				
	Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
Behandlingsdage	*4*	*4,25*	*4,5*	*4,75*	*5*
5	829.440	780.649	737.280	698.476	663.552
6	829.440	780.649	737.280	698.476	663.552
7	829.440	780.649	737.280	698.476	663.552
8	829.440	780.649	737.280	698.476	663.552
9	806.400	758.965	716.800	679.074	645.120
10	777.600	731.859	691.200	654.821	622.080

Udløb fra anlæg fra 81,4 – 101,7µg/l, i vandløb efter opblanding 40 – 50 µg/l.
Sulfadiazin/Trimethoprim anvendes typisk som Tribrissen i forholdet 5:1 hvilket betyder af behandlingen med Trimethoprim vil være begrænset af den tilladelige mængde fisk der kan behandles med Sulfadiazin.

Amoxicillin	**Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg**				
	Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
Behandlingsdage	*60*	*70*	*80*	*90*	*100*
5	27	23	20	18	16
6	27	23	20	18	16
7	27	23	20	18	16
8	27	23	20	18	16
9	27	23	20	18	16
10	27	23	20	18	16

Udløb fra anlæg 0,08 µg/l, I vandløb efter opblanding 0,04 µg/l.

Oxytetracyclin	**Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg**				
	Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
Behandlingsdage	*60*	*70*	*80*	*90*	*100*
5	3.456	2.962	2.592	2.304	2.074
6	3.456	2.962	2.592	2.304	2.074
7	3.456	2.962	2.592	2.304	2.074
8	3.456	2.962	2.592	2.304	2.074
9	3.456	2.962	2.592	2.304	2.074
10	3.456	2.962	2.592	2.304	2.074

Udløb fra anlæg 10,17 µg/l, I vandløb efter opblanding 5,0 µg/l.

Bilag 4 Vandkvalitetskrav

Generelt

Vandkvalitetskravene:

- Fastsættes i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 796 af 13. juni 2023 ”Bekendtgørelse om kvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af visse farlige stoffer til vandløb, søer eller havet”.

Stof	Generelt kvalitetskrav (µg/l)		Maksimumskoncentration (µg/l)	
	Indlandsvand	Andet overfladevand	Indlandsvand	Andet overfladevand
Formaldehyd	9,2[5)]	9,2[5)]	46	46
Florfenicol	7	2,1	21	3,4
Sulfadiazin	4,6	4,6	14	14
Oxytetracyclin	10	10	21	21
Kloramin-T	5,8	0,58	5,8	5,8
Trimethoprim	100	10	160	160
Kobber	1,0[5),7)]	1,0	2,0[5)]	2,0
Kobber	4,9[6)]		4,9[6)]	
Jod	10	10	10	10
Kaliumpermanganat	0,84	0,084	8,4	8,4
Brintoverilte	10	10	100	100
Oxolinsyre	15	15	18	18
Amoxicillin	0,078	0,078	0,37	0,37

Vandkvalitetskrav fastsat i bekendtgørelse om miljøkvalitetskrav for vandområder bek. 2023-06-13 nr. 796.
5) Kvalitetskravet er denne koncentration af stoffet tilføjet den naturlige baggrundskoncentration, jf. dog note 6. Gælder ikke i kombination med note 7.
6) Kvalitetskravet angiver den øvre koncentration af stoffet uanset den naturlige baggrundskoncentration
7) Kvalitetskravet gælder for den biotilgængelige koncentration af stoffet. Gælder ikke i kombination med note 5

- Hedensted Kommune har i samarbejde med de andre dambrugskommuner udfærdiget en risikovurdering for udledningerne af medicin og hjælpestoffer til Gudenå-systemet, samt Randers Fjord.
- Der er anvendt reduktionsrater for hjælpe– og medicinstoffer jf. dambrugsbekendtgørelsens[9] bilag 8.

Brejnholm Dambrug

Bekendtgørelse nr. 796 af 13. juni 2023 indeholder miljøkvalitetskrav for alle de stoffer dambruget søger tilladelse til at bruge og udlede.

En overholdelse af vandkvalitetskravene indebærer en vurdering af om udledningen er af kortvarig (akut virkende) eller langvarig karakter (kronisk virkende).

[9] Bekendtgørelse nr.1567 af 7. december 2016 om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug.

Kommunen konstaterer, at antibiotikabrug indebærer en længerevarende udledning med potentiel kronisk effekt i vandmiljøet, idet behandlingen har en varighed på 1-2 uger og der sker en gradvis udskillelse af optaget antibiotika fra fiskene. Dette forhold medfører, at koncentrationen efter opblanding i vandløbets medianminimumsvandføring ikke må overstige vandkvalitetskravet set som gennemsnit over udledningsperioden.

Ved anvendelse af øvrige stoffer (hjælpestoffer) kan udledningen i visse tilfælde være forholdsvis kortvarig (under 24 timer) og krav til udledningen lempet så det mere lempede korttidsvandkvalitetskrav skal overholdes i vandløbet.

De tilladelige udledningskoncentrationer baseres på en risikovurdering af om der er andre udledere op- eller nedstrøms dambruget i Mattrup Å, der udleder det samme stof, så stofkoncentrationen i vandløbet risikerer at overskride vandkvalitetskravet. Dette er tilfældet med de pågældende stoffer, da der ligger andre dambrug med udløb til Mattrup Å.

Dambruget har indsendt oplysninger der giver grundlag for anvendelsen og udledning af hjælpestofferne salt, formalin, kloramin-T, blåsten, pereddikesyre og brintoverilte-produkter – samt amoxicillin, oxytetracyclin, oxolinsyre, tribrissen og florfenicol.

Medicin og hjælpestoffer

Medicin- og hjælpestoffer skal anvendes så lidt som muligt ved at indrette driften på dambruget, så fiskene stresses så lidt som muligt.
Det er i denne forbindelse vigtigt, at:

- Minimere partikel- kuldioxid- og ammoniakniveau
- Minimere temperatursvingninger
- Minimere håndtering
- Minimere fiskenes størrelsesvariation i dammene
- Optimere besætningsstørrelsen i de enkelte damme
- Optimere iltforholdene på dambruget
- Anvende vaccination hvis dambruget har en forhistorie, der indikerer sygdomstilfælde der kan vaccineres for.

Udløbskoncentrationer ved behandling af hjælpestoffer

Brejnholm Dambrug har i forbindelse med ansøgning søgt om en uændret anvendelse af hjælpestofferne indtil dambruget er ombygget. Dambruget er pt. til salg og der er derfor usikkerhed om den planlagte ombygning kunne blive en anden. Dambruget har derfor bedt om udsættelse til at fremsende disse oplysninger.

Hedensted Kommune godkender derfor den fortsatte brug af hjælpestoffer som hidtil, under forudsætning af at vandkvalitetskravene ikke overskrides jf. godkendelsens vilkår 53.

Nye oplysninger skal fremsendes inden ombygningen (etablering af ny produktionsenhed) tages i brug, dog senest den 1. august 2025

Udløbskoncentrationer ved behandling med antibiotika

Brejnholm Dambrug har ansøgt om følgende medicinanvendelse:

Anlægs navn	Brejnholm Mølle Dambrug
Vandmængde til opblanding (Qmm, mindste månedsmiddel eller lign), l/sek	480
Vandmængde ved overgang til saltvand, l/sek	13827
Vandmængde der kan anvendes til opblanding, %	50
Vandflow udløb under behandling, l/sek	236

Stof	Miljøkvalitetkrav i vandområdet (Bek 439/2016)				Udskillelse og udledningsperiode (Bek 1567/2016)			Evt. målt udledning[1]	
	Generelt kvalitetskrav µg/l		Maksimumkoncentration µg/l		Udskillelse, % af indgivet stof	Udledningsperiode ved 10 dages behandling (90 % udledt), antal dage	Udledningsperiode efter behandlingsstop, beregnet antal dage	Udledt total %	Maks konc %
	Indlandsvand	Andet overfladevand	Indlandsvand	Andet overfladevand					
Amoxicillin	0,078	0,078	0,37	0,37	100	10	0	100	100
Florfenicol	7	2,1	21	3,4	61	21	11	100	100
Oxolinsyre	15	15	18	18	100	17	7	100	100
Oxytetracyclin	10	10	21	21	100	10	0	100	100
Sulfadiazin	4,6	4,6	14	14	100	15	5	100	100
Trimethoprim	100	10	160	160	100	15	5	100	100

[1] Anvendes der anlægsspecifikke målte udledninger rettes udskillelsesprocenter til 100 for det pågældende stof

Florfenicol, oxolinsyre, sulfadiazin og trimethoprim, men også amoxicillin og oxytetracyclin, der kun anvendes efter særlig dispensation til behandling af yngel.

Hedensted Kommune vurderer, at dambruget kan have et reelt behov for fremtidig anvendelse af florfenicol, oxolinsyre, sulfadiazin og trimethoprim, men også amoxicillin og oxytetracyclin, der kun anvendes efter særlig dispensation til behandling af yngel.

Brejnholm Dambrug tildeles et fortyndingsflow på 240 l/s svarende til 50 % af Qmm og under 10 % (13.827 l/s) ved Gudenåens udløb i Randers Fjord, der svarer til den ligeligt fordelte andel af fortyndingsflowet ved dambrugene i Gudenå-systemet som Brejnholm Dambrug i risikovurderingen er tildelt.

Marine miljøkvalitetskrav

Da medianminimumsvandføringen ved overgangen fra fersk til marint vand er over en faktor 10 større end medianminimumsvandføring ved Brejnholm Dambrug, er der ikke grund for at fastsætte skærpede krav til stoffer ift. det marine miljøkvalitetskrav.

Bilag 5 Vandrammedirektivet

Dambruget indtager i dag overfladevand fra Mattrup Å, og efter brug udledes det rensede vand igen til Mattrup Å.

I Vandområdeplan Jylland og Fyn er vandløbet målsat som "God økologisk tilstand" og God biologisk vandløbskvalitet, svarende til faunaklasse 5 (DVFI) både op- og nedstrøms dambruget.

Den nuværende tilstand for Mattrup Å ved Brejnholm Dambrug

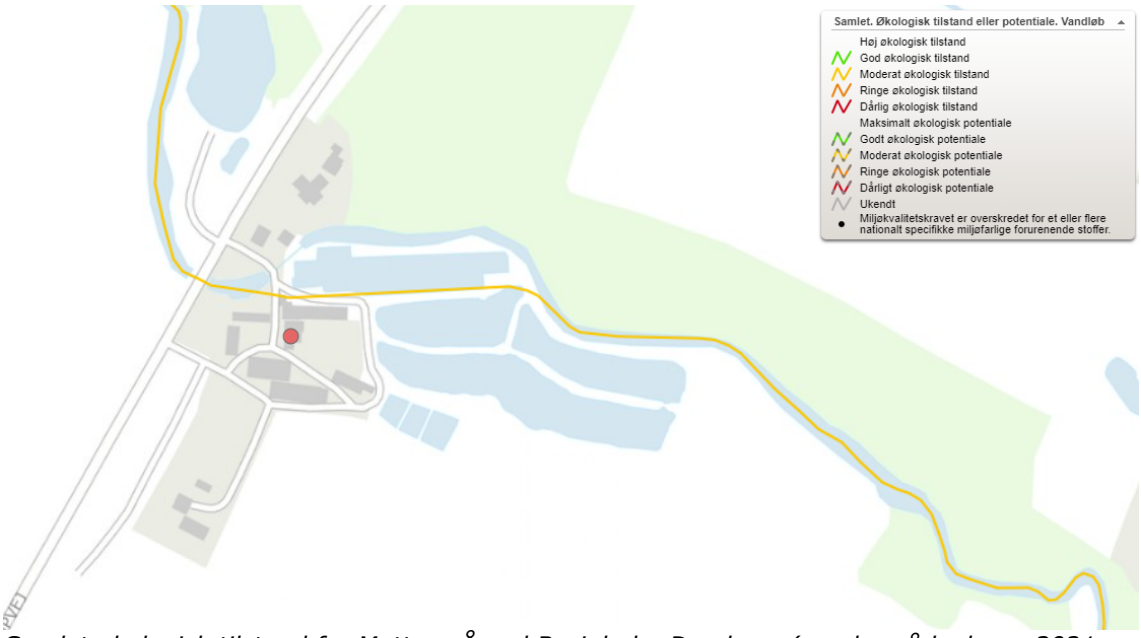

Samlet økologisk tilstand for Mattrup Å ved Brejnholm Dambrug (vandområdeplaner 2021-27).

Økologisk tilstand/potentiale (samlet)

Parameter	Værdi	Baggrundsdata
Miljømål	God økologisk tilstand	
Samlet tilstand/potentiale	Moderat økologisk tilstand	Vis
Bemærkning		

Økologisk tilstand/potentiale (kvalitetselement)

Kvalitetselement	Økologisk miljømål	Økologisk tilstand	Baggrundsdata
Makrofyter	God økologisk tilstand	Moderat økologisk tilstand	Vis
Fytobenthos	God økologisk tilstand	Høj økologisk tilstand	Vis
Bentiske invertebrater	God økologisk tilstand	Høj økologisk tilstand	Vis
Fisk	God økologisk tilstand	Høj økologisk tilstand	Vis
Morfologiske forhold	Ukendt	Målt, men ikke anvendt	Vis
Nationalt specifikke stoffer	God økologisk tilstand	Ukendt	Vis

Økologisk tilstand/potentiale for det enkelte kvalitetselement jf.vandområdeplan 2021-2027

Nedenstående oversigt viser resultat af de biologiske vandløbsbedømmelser udført som DVFI i perioden 2020 – 2024 op- og nedstrøms Brejnholm Dambrug.

År	Faunaklasse opstrøms St. NST02-0440	Faunaklasse nedstrøms St. NST02-0046
2020	7	7
2021	7	7
2022	7	7
2023	7	7
2024	7	7

DVFI-bedømmelser, opstrøms og nedstrøms Brejnholm Dambrug

Der må som udgangspunkt ikke ske ændring i tilstanden i vandløbet som følge af dambrugsdriften, og Brejnholm Dambrug må derfor ikke forhindre, at Mattrup Å umiddelbart nedstrøms dambruget har en faunaklasse på mindre end 7.

Målsætningen er generelt opfyldt op- og nedstrøms dambruget med en alsidig rentvandsfauna, og produktionen ved Brejnholm Dambrug har ikke på noget tidspunkt forårsaget en forringelse af rentvandsfaunaen i Mattrup Å nedstrøms dambrugets udløb.

Det forventes heller ikke, at der ved den fremtidige drift bliver problemer med målsætningsopfyldelsen i Mattrup Å idet den øgede produktion indebærer at iltforbrugende stoffer som minimum holdes neutrale ift. tidligere drift.

Mattrup Å er en del af Gudenå systemet, hvorfra den via en række søer udmunder i hovedvandopland 1.5, Randers Fjord.

Ansø dambrug ligger i Salten Å, der også er et sideløb til Gudenåen, men længere nedstrøms, beliggende i Silkeborg Kommune. Gudenådalen skærer området fra Voervadsbro i syd til Gudensø i nord, idet Gudenåen løber gennem Mossøs vestlige del og modtager tilløb af Salten Å.

Placeringen af Brejnholm Dambrug ApS samt Ansø dambrug fremgår af nedenstående kort, der viser Gudenå-systemet.

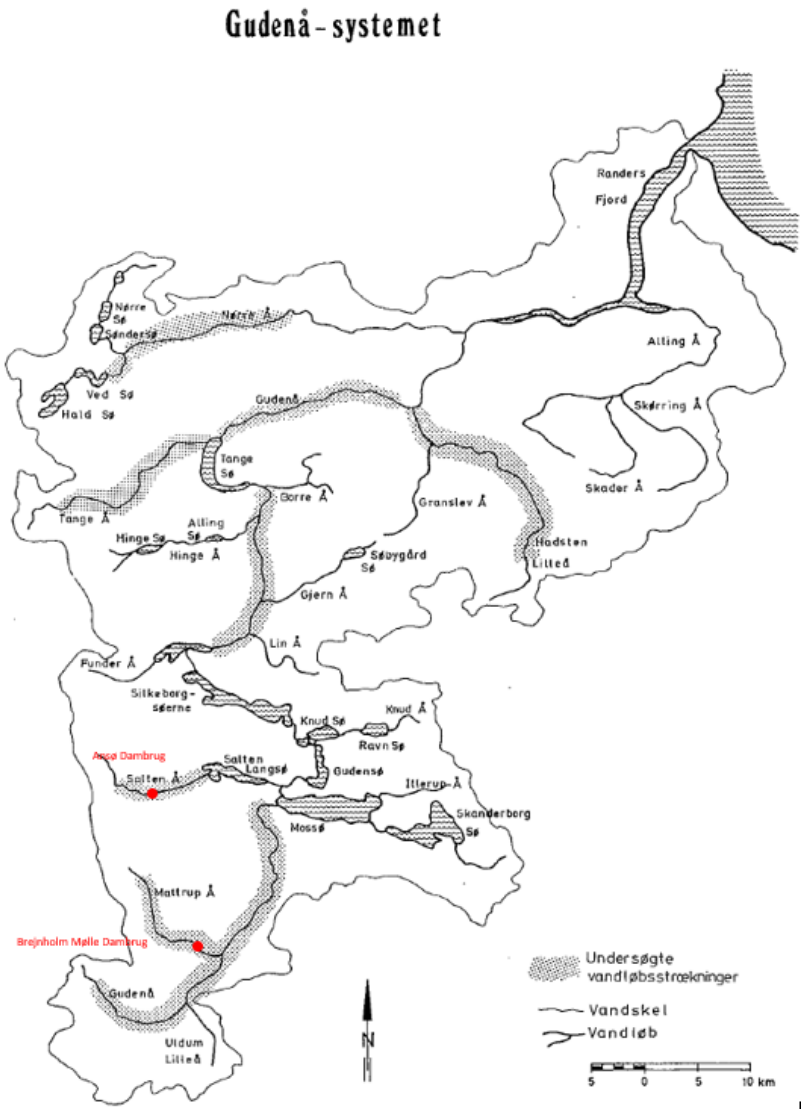

Som udgangspunkt vil det være udledningerne af total-N og total-P fra Brejnholm Dambrug, der transporteres via de nedstrømsliggende søer herunder Mossø, Gudensø samt Silkeborg søerne til Randers Fjord.

Det er tidligere vurderet, at dambrugene, der leder til Mossø via Gudenåen, ikke påvirker Mossø, idet der er tale om en indsnøret del af Mossø, hvor vandet hurtigt ledes videre til Gudensø.

Den nuværende tilstand i Gudensø er moderat økologisk tilstand jf. nedenstående skema.

Økologisk tilstand/potentiale (samlet)

Parameter	Værdi	Baggrundsdata
Miljømål	God økologisk tilstand	
Samlet tilstand/potentiale	Moderat økologisk tilstand	Vis
Bemærkning	Tilstandsvurdering af kvalitetselementet fytoplankton er baseret på data for klorofyl.	

Økologisk tilstand/potentiale (kvalitetselement)

Kvalitetselement	Miljømål	Økologisk tilst./pot.	Baggrundsdata
Fytoplankton	God økologisk tilstand	Moderat økologisk tilstand	Vis
Makrofyter	God økologisk tilstand	Moderat økologisk tilstand	Vis
Fytobenthos	God økologisk tilstand	Ukendt	Vis
Bentiske invertebrater	God økologisk tilstand	Ukendt	Vis
Fisk	God økologisk tilstand	Ukendt	Vis
Vandets klarhed	God økologisk tilstand	God økologisk tilstand	Vis
Iltforhold	God økologisk tilstand	God økologisk tilstand	Vis
Kvælstofindhold	God økologisk tilstand	Høj økologisk tilstand	Vis
Fosforindhold	God økologisk tilstand	God økologisk tilstand	Vis
Nationalt specifikke stoffer	God økologisk tilstand	Ukendt	Vis

Økologisk tilstand/potentiale for det enkelte kvalitetselement i Gudensø jf. vandområdeplan 2021-2027

Søens tilstand for kvalitetselementerne kvælstof- og fosforindhold er henholdsvis høj økologisk tilstand og god økologisk tilstand.

Der forventes trods tilstanden for fosforindholdet at:
P-indsatsen forventes gennemført frem mod 2027. Vandområdet vil pga. kemisk træghed (intern belastning med fosfor) og/eller biologisk træghed (f.eks. for stor bestand af fredfisk) først bringe søen i målopfyldelse efter 2027.

Da projektet nedbringer udledningerne af total-N og total-P vurderes det at den øgede produktion på Brejnholm Dambrug ikke medfører en forringelse af Gudensøens tilstand og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagt miljømål.

Den nuværende tilstand i Silkeborgsøerne (Julsø) er moderat økologisk tilstand jf. nedenstående skema.

Økologisk tilstand/potentiale (samlet)

Parameter	Værdi	Baggrundsdata
Miljømål	God økologisk tilstand	
Samlet tilstand/potentiale	Moderat økologisk tilstand	Vis
Bemærkning	Tilstandsvurdering af kvalitetselementet fytoplankton er baseret på data for klorofyl. Næringsstoffer understøtter ikke god tilstand	

Økologisk tilstand/potentiale (kvalitetselement)

Kvalitetselement	Miljømål	Økologisk tilst./pot.	Baggrundsdata
Fytoplankton	God økologisk tilstand	God økologisk tilstand	Vis
Makrofyter	God økologisk tilstand	God økologisk tilstand	Vis
Fytobenthos	God økologisk tilstand	Ukendt	Vis
Bentiske invertebrater	God økologisk tilstand	Ukendt	Vis
Fisk	God økologisk tilstand	Ukendt	Vis
Vandets klarhed	God økologisk tilstand	Høj økologisk tilstand	Vis
Iltforhold	God økologisk tilstand	God økologisk tilstand	Vis
Kvælstofindhold	God økologisk tilstand	Ikke-god økologisk tilstand	Vis
Fosforindhold	God økologisk tilstand	Ikke-god økologisk tilstand	Vis
Nationalt specifikke stoffer	God økologisk tilstand	Ukendt	Vis

Økologisk tilstand/potentiale for det enkelte kvalitetselement i Julsø jf. vandområdeplan 2021-2027

P-indsats forventes gennemført frem mod 2027. Vandområdet vil pga. kemisk træghed (intern belastning med fosfor) og/eller biologisk træghed (f.eks. for stor bestand af fredfisk) først bringe søen i målopfyldelse efter 2027.

Da projektet nedbringer udledningerne af total-N og total-P vurderes det at den øgede produktion på Brejnholm Dambrug heller ikke medfører en forringelse af tilstanden i Silkeborgsøerne og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagt miljømål.

Den nuværende tilstand i Randers Fjord, indre er moderat økologisk tilstand jf. nedenstående skema.

Økologisk tilstand/potentiale (samlet)

Parameter	Værdi	Baggrundsdata
Miljømål	God økologisk tilstand	
Samlet tilstand/potentiale	Moderat økologisk tilstand	Vis
Bemærkning		

Økologisk tilstand/potentiale (kvalitetselement)

Kvalitetselement	Miljømål	Økologisk tilst./pot.	Baggrundsdata
Fytoplankton	God økologisk tilstand	God økologisk tilstand	Vis
Rodfæstede planter (dækfrøede)	God økologisk tilstand	Ikke anvendelig	Vis
Bentiske invertebrater	God økologisk tilstand	Moderat økologisk tilstand	Vis
Vandets klarhed	God økologisk tilstand	Ikke anvendelig	Vis
Iltforhold	God økologisk tilstand	Ikke anvendelig	Vis
Nationalt specifikke stoffer	God økologisk tilstand	Ikke-god økologisk tilstand	Vis

Økologisk tilstand/potentiale for det enkelte kvalitetselement i Randers Fjord indre jf. vandområdeplan 2021-2027

Undtagelse angivet i vandplanerne: Tidsfristforlængelse til efter 2027 grundet naturlige årsager. Naturlige forhold gør at den forbedrende effekt af den påkrævede indsats for vandområdet vil strække sig over tid og forventeligt først indtræffer en tid efter indsatsens gennemførelse. Forlængelse af fristen for målopfyldelse til efter 22. december 2027 vurderes ikke at ville medføre yderligere forringelse af vandområdets tilstand. Forlængelsen vurderes herudover ikke vedvarende at hindre opfyldelse af målene for andre forekomster af vand inden for vandområdedistriktet. Der sker ikke ved fristforlængelsen fravigelse fra mål eller forpligtelser, der følger af anden EU-lovgivning end vandrammedirektivet.

Da projektet, ligesom ved de mellemliggende søer nedbringer udledningerne af total-N og total-P vurderes det derfor at den øgede produktion på Brejnholm Dambrug heller ikke medfører en forringelse af tilstanden i Randers Fjord og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagt miljømål.

Konklusion

Det er Hedensted Kommunes vurdering at projektet ikke vil medføre en forringelse af vandområdernes tilstand, og ikke er til hinder for opfyldelse af de fastlagte miljømål, herunder gennem de i indsatsprogammet fastlagte foranstaltninger.

Det lægges til grund at projektet reducerer udledningerne af total-N og total-P med ca. 4.000 kg N samt 400 kg P og dermed bidrager væsentligt til den samlede reduktion i de nedstrømsliggende søer samt fjordområde.

Vandplanerne angiver en samlet fosforindsats til søerne i hovedoplandet 1.5 Randers Fjord på 750 kg P/år og kvælstofindsats til delopland 136 (Randers Fjord indre) på 73.672 kg N/år.

Det betyder at projektet alene udgør over 50% af det samlede indsatsbehov for fosfor til søerne og udgør ca. 5% af den samlede kvælstofindsats til Randers Fjord.

Det betyder samtidigt, at projektet kan medvirke til at fastlagte målsætninger i vandplanerne kan realiseres med de lavest mulige omkostninger.

Det lægges ligeledes til grund for vurderingen at udledningerne til Mattrup Å ikke har påvirket vandløbet jf. DVFI-bestemmelserne de seneste 5 år, der har opnået bedst mulige resultat nedstrøms dambrugets udløb. Det forventes på baggrund af vilkårene, at den fremtidige drift ikke medfører at tilstandsklassen med hensyn til smådyrene falder en klasse i Mattrup Å, idet den øgede produktion indebærer, at iltforbrugende stoffer teoretisk reduceres med ca. 2500 kg NH_4-N og 4.700 kg BI_5 eller som minimum holdes neutrale ift. tidligere drift.

Bilag 6 Udlederkrav – kontrol af dambrugets udledninger

Generelt

Med dambrugets udvidelse på 70 tons foder fra Ansø Dambrug er det den samlede foderkvote på 176 ton/år samt de i dambrugsbekendtgørelsens bilag 2 fastsatte rensegrader og standardproduktionsbidrag pr. tons foder, der ligger til grund for beregningen af total-N og total-P.

Det vil være dambrugets oprindelige foderkvote på 106 ton/år samt de i dambrugsbekendtgørelsens bilag 2 fastsatte rensegrader, og standardproduktionsbidrag pr. tons foder, der ligger til grund for beregningen af BI_5 og NH_4-N.

Vandindvinding

Brejnholm Dambrug indvinder overfladevand fra Mattrup Å og fra 2 boringer i et omfang af i alt 236 l/s: Tilladelserne fornys samtidigt med revisionen af dambrugets miljøgodkendelse.

Fastsættelse af maksimal årlig udledning (U_{max})

Total-N	U_{max} total N	**9.166 kg/år**	176 * 56 * (100 % - 50%) * 1,86
NH_4-N	U_{max} NH_4-N	**3.460 kg/år**	106 * 39 * (100 % - 55%) * 1,86
Total-P	U_{max} total P	**561 kg/år**	176 * 4,9 *(100 % - 65%) * 1,86
BI_5	U_{max} BI_5	**4.781 kg/år**	106 * 97 * (100 % - 75%) * 1,86

Maksimal årlig udledning Umax. (Rensegrader iht. dambrugsbekendtgørelsen)

Kontrol af maksimal årlig udledning

Ved kontrol af overholdelse af de maksimale årlige udledninger, kontrolleres med tilstandskontrol for ammonium-kvælstof og BI_5 og transportkontrol for totalt kvælstof og total fosfor, jf. Svendsen og Larsen (2016): Ny kontrolmetode for udledninger fra ferskvandsdambrug, DCE-rapport nr. 212.

Afløbskontrol for BI5 og ammonium (tilstandskontrol)

Som grundlag for gennemførsel af tilstandskontrol deles den årlige tilladte maksimale udledning af henholdsvis ammonium-kvælstof og BI_5 med 365 og med gennemsnittet af vandafledningen for prøvetagningsdøgnet for at fastlægge de udleder grænseværdier U_k, der skal overholdes

Dambrugets gennemsnitlige netto døgnudledning med 26 egenkontroller (365 dage) skal overholde følgende kontrolregel:

$dk + kk(n) \times sk \leq Uk$

Hvor:

- dk = gennemsnit af de daglig målte nettodøgnkoncentrationer i udledningen (forskellen i koncentration i udløb og indløb for prøvetagningen) (i mg/l).
- kk(n) = justeringsfaktoren ved tilstandskontrol for 26 prøver, kk(26) = 0,5035
- sk = spredningen på de n (normalt 26) nettokoncentrationer i udledningerne (i mg/l)
- Uk = udledergrænseværdi.

Uk NH_4-N: **0,55 mg/l**	3.460 kg NH_4-N/år/ (365*24*60*60) s/år *10^6 mg/kg
Uk BI_5 : **0,76 mg/l**	4.781 kg BI_5/år / (365*24*60*60) s/år * 10^6 mg/kg

Uk ved et vandforbrug på 200 l/s

Afløbskontrol for total-N og total-P (transportkontrol):

Som grundlag for gennemførsel af transportkontrol deles den årlige tilladte maksimale udledning af henholdsvis total- N og total-P med 365 for at fastlægge de daglige udleder grænseværdier U_T, der skal overholdes

dT + kT(n)* ST ≤ UT

Hvor:

- dT = gennemsnit af de daglig målte nettodøgnkoncentrationer i udledningen (forskellen i transport i udløb og transport i indløb baseret på målte koncentrationer i vandafledning og vandindtag og tilsvarende målte vandmængder i prøvetagningsdøgnet) (i kg/døgn)
- kT (n) = justeringsfaktoren ved transportkontrol for n prøver. kk(n) = justeringsfaktoren ved tilstandskontrol for 26 prøver, kk(26) = 0,5035
- Den afhænger af n, dT samt af sT. kT(n) beregnes jf. dambrugsbekendtgørelsens beregningstrin bilag 2.
- ST = spredningen på de n (normalt 26) nettokoncentrationer i udledningerne
- UT = udleder grænseværdi.

U_T Total N: **25,1 kg/døgn**	9.166 kg N/år / 365 døgn/år
U_T Total P: **1,5 kg/døgn**	561 kg P/år / 365 døgn/år

U_T ved et vandforbrug på 200 l/s

Fastsættelse af maksimal daglig udledning

maksimal ammonium kvælstof og organisk stof koncentration

Maksimale koncentrationer i udledningerne af ammonium-kvælstof og organisk stof fastlægges for at forebygge koncentrationsniveauer nedstrøms dambruget, der er skadelige for faunaen.

Den maksimale koncentration C_{max} fastlægges ved:

I perioden april–september må koncentrationen i udledningerne ikke på noget tidspunkt være højere end: C_{max} = 4 * Kudl * Q_{mm}/Q_{va}

I perioden oktober-marts må koncentrationen i udledningerne ikke på noget tidspunkt være højere end: C_{max} = 6 * Kudl * Q_{mm}/Q_{va}, Kudl = for hhv. NH_4-N (0,4 mg/l) og BI_5 (1,0 mg/l)

C_{max} NH_4-N: **3,25 mg/l**
C_{max} BI_5**:** **8,1 mg/l**

Cmax april-september

C_{max} NH_4-N: **4,88 mg/l**

C_{max} BI_5:	**12,2 mg/l**

Cmax oktober-marts

Maksimal daglig udledning for total-N og total-P (angivet i kg pr. døgn)

Den maksimale daglige udledning U_d må ikke overskride 1 % af dambrugets samlede årlige maksimale nettoudledning U_{max}, dvs. $U_d \leq 0{,}01 * U$ (U for hhv. total-N og total-P), hvor U_d, beregnet som et løbende gennemsnit over 7 dage, ikke må overskrides.

Bilag 7 Habitatvurdering

Projektet

Der er ansøgt om revision af Brejnholm Dambrugs miljøgodkendelse, og der ansøges om en teoretisk foderopskrivning fra 106 tons/år til 176 tons/år. Dambrugets drift baseres på emissionsbaseret regulering, og det vil derfor udelukkende være forhold vedrørende udvidelsen af produktionsgrundlaget svarende til 70 tons fra Ansø Dambrug der ligger til grund for vurderingen.

Nedlæggelsen af produktionen ved Ansø Dambrug med en samtidig "foderflytning" til Brejnholm Dambrug sker med henblik på at opnå en forbedret miljø- og ressourcemæssig udnyttelse af foderet til gavn for de nedstrøms liggende vandområder (herunder Natura2000 områder), idet produktionen vil ske med en væsentligt øget rensning.

Med hensyn til den nye drift og indretning på dambruget, henvises der generelt til den Natura2000 vurdering, der blev foretaget i forbindelse med dambrugets miljøgodkendelse af 12. april 2005 samt tillæg til miljøgodkendelsen af 23. juni 2008. Det vurderes at de indretnings- og driftsmæssige ændringer i sig selv ikke kan medføre en merudledning og dermed ændre den hidtidige vurdering.

Natura 2000-områder
Ifølge bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelses-områder samt beskyttelse af visse arter, skal der foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Relation til vandområdeplaner

Natura 2000-områderne ligger inden for vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Vandområdeplanernes indsats for at opnå god økologisk tilstand bidrager til at opfylde bevaringsmålsætningerne for akvatiske arter og naturtyper ved at tilvejebringe forbedringer i vandløb, søer og kystvande i overensstemmelse med de bevaringsmålsætninger, der fremgår af Natura 2000-planerne.

Vandområdeplanerne, som udarbejdes med baggrund i EU's vandrammedirektiv, er hovedinstrumentet til at sikre og forbedre tilstanden i de akvatiske naturtyper i Natura 2000- områderne. Vandområdeplanernes formål er at forbedre vandmiljøet i retning af god økologisk og kemisk tilstand (fx reduktion af kvælstofbelastning og fjernelse af spærringer), hvilket samtidig tilvejebringer grundlæggende forbedringer af vandkvaliteten til gavn for naturtyper, fugle og arter i Natura 2000-området.

De konkrete indsatser for planperioden 2022-2027 er beskrevet i de nye vandområdeplaner og fremgår af indsatsbekendtgørelsen.

<u>Natura 2000-område N77</u>

Nærmeste natura 2000-område er område 77 (Uldum Kær, Tørring Kær og Ølholm Kær). N77 - består af habitatområde H66 samt fuglebeskyttelsesområde F44 og ligger ca. 4 km syd for dambruget.

Områdets udpegningsgrundlag:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 66		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Tidvis våd eng (6410)	Hængesæk (7140)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
Arter:	Bæklampret (1096)	Odder (1355)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 44		
Fugle:	Rørhøg (Y)	Isfugl (Y)
	Blåhals (Y)	

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Det er Hedensted Kommunes vurdering, at grundet afstanden samt beliggenheden af dambruget samt udledningerne herfra ikke har relevans i forhold til dette Natura 2000-område og derfor heller ikke kan have nogen negativ påvirkning på områdets udpegningsgrundlag, og at projektet er uden væsentlig betydning for opnåelse af gunstig bevaringsstatus/bevaringsprognose for netop dette område.

Natura 2000-område N52

Dambruget udleder til Mattrup Å som er en del af Gudenå-systemet, og ca. 20-30 km nedstrøms til Natura 2000-område N52 (Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå). N52 - består af habitatområde H48 samt fuglebeskyttelsesområde F33 og F35.

Natura 2000-område N52 er specielt udpeget for at beskytte de store søer og ådalsnaturen med forekomster af både tørre og våde naturtyper med dominans af hængesæk samt ellesump og skovbevokset tørvemose, hvor området for disse naturtyper rummer mere end 5 % af det samlede areal inden for Natura 2000-områder i den kontinentale biogeografiske region. Området er således primært karakteriseret ved de vidtstrakte ådale og store søer, og i noget mindre omfang, men dog stadig betydelige arealer med tør hede, enekrat, stilkege-krat og surt overdrev.

Af interessante arter inden for området bør fremhæves store bestande af blank seglmos samt forekomst af arter som odder, isfugl, rødrygget tornskade og rovfugle som hvepsevåge, havørn og stor hornugle.

Områdets udpegningsgrundlag:

Udpegningsgrundlag for Natura 2000-området bestående af habitatområde H48 og fuglebeskyttelsesområde F33 og F35.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 48		
Naturtyper:	Lobeliesø (3110)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Å-mudderbanke (3270)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Enekrat (5130)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Højmose* (7110)	Nedbrudt højmose (7120)
	Hængesæk (7140)	Avneknippemose* (7210)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor med kristtorn (9120)	Bøg på muld (9130)
	Stilkege-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Blank seglmos (6216)	Lys skivevandkalv (1082)
	Bæklampret (1096)	Stor vandsalamander (1166)
	Odder (1355)	Damflagermus (1318)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 33		
Fugle:	Havørn (TY)	Stor skallesluger (T)
	Fiskeørn (Y)	Hvepsevåge (Y)
	Stor hornugle (Y)	Isfugl (Y)
	Sortspætte (Y)	Hedelærke (Y)
	Rødrygget tornskade (Y)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 35		
Fugle:	Rørhøg (Y)	Plettet rørvagtel (Y)
	Isfugl (Y)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlaget for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen. For fuglearter står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl.

I Natura 2000-området der kortlagt 27 km vandløb med naturtypen vandløb med vandplanter (3260). Naturtypen er registreret på to delstrækninger i Gudenå dels fra Voervadsbro til udløbet i Mossø, og dels strækningen fra Gudensø til Mossø. Derudover er naturtypen registreret i Salten Å på hele vandløbsstrækningen inden udløbet i Salten Langsø. Vandkvaliteten på disse vandløbsstrækninger er generelt god-høj og der er således registreret en artsrig rentvandsfauna på flere vandløbsstrækninger. Vandløbene inden for området er også levested for de to andre vandløbstilknyttede arter bæklampret og odder på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag. Vandløbene i Natura 2000-området er omfattet af vandområdeplanen for Jylland og Fyn.

Den overordnede målsætning for Natura 2000-området er at søer og vandløb med vandplanter (3260), herunder de to store vandløb Gudenåen og Salten Å, opnår en artsrig undervandsvegetation med forekomst af flere af de karakteristiske arter.

Specielt sikres områdets lobeliesøer (3110), næringsrige søer (3150) og brunvandede søer (3160) som også udgør vigtige levesteder for stor vandsalamander i området.

Det vil således være vandområdeplanernes indsats der skal bidrage til at opfylde bevaringsmålsætningerne for akvatiske arter og naturtyper ved at tilvejebringe forbedringer i vandløb, søer og kystvande i overensstemmelse med de bevaringsmålsætninger, der fremgår af Natura 2000-planerne.

Natura 2000-område N14

Ca. 80-100 km nedstrøms dambruget løber Gudenåen til Randers Fjord som er en del af natura 2000 område N14 (Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord). N14 har et samlet areal på 71.096 ha, hvoraf de 63.535 ha er hav. N14 - består af habitatområde nr. 14 Aalborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord, fuglebeskyttelsesområde nr. 2 Aalborg Bugt, nordlige del og fuglebeskyttelsesområde nr. 15 Randers og Mariager Fjord. Området ligger inden for vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Området ligger desuden i Havstrategidirektivets marin-atlantiske region.

Området er udpeget for at beskytte naturtyper både på land og i et stort havområde, samt de arter, der har disse områder som levesteder. Området er således udpeget som beskyttelsesområde for mere end 60 forskellige naturtyper og arter.

Områdets udpegningsgrundlag:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 14		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Flodmunding (1130)
	Vadeflade (1140)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Vadegræssamfund (1320)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Gråris klit (2170)	Skovklit (2180)
	Klitlavning (2190)	Enebærklit* (2250)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Bøg på kalk (9150)	Ege-blandskov (9160)
	Stilkege-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Mygblomst (1903)	Bæklampret (1096)
	Flodlampret (1099)	Havlampret (1095)
	Stavsild (1103)	Odder (1355)
	Spættet sæl (1365)	Marsvin (1351)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Forklit (2110) er ikke til stede i habitatområde nr. 14. Den nævnte naturtype gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 15		
Fugle:	Knopsvane (T)	Pibesvane (T)
	Sangsvane (T)	Lysbuget knortegås (T)
	Gravand (T)	Bjergand (T)
	Edderfugl (T)	Sortand (T)
	Fløjlsand (T)	Hvinand (T)
	Stor skallesluger (T)	Havørn (T)
	Kongeørn (Y)	Rørhøg (Y)
	Klyde (Y)	Hjejle (T)
	Dværgterne (Y)	Splitterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Natravn (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

I NOVANA-programmet er der to vandløbsnaturtyper kortlagt i de habitatområder, og i dette område findes der ca. 16 km vandløb, der er omfattet af vandområdeplanen for Jylland og Fyn. Habitatnaturtypen vandløb med vandplanter (3260) er registreret på 6,6 km i bl.a. Ajstrup Bæk, Sørå og Øster Tørslev Å.

Områdets marine naturtyper er kortlagt i 2004, og i den forbindelse er der kortlagt 5 marine naturtyper i form af flodmunding (1130), vadeflader (1140), kystlaguner (1150), bugter og vige (1160) samt sandbanker (1110). Flodmundinger (1130) omfatter de nedre, udvidede dele af floder eller som i Danmark de udvidede udmundinger af store åer, som i dette habitatområde yderst i Randers Fjord.

Opblandingen af ferskvand og saltvand og nedsat strømhastighed i ly af udmundingen fører til aflejring af fine ler og sandpartikler, som ofte danner udstrakte mudder- og sandflader, der er blottede ved ebbe. Det bundlevende dyreliv udgøres af bl.a. krebsdyr, muslinger og snegle. Naturtypen udgør vigtige fødeområder for mange fuglearter.

I overgangen mellem de terrestriske naturtyper og havet findes i habitatområdet store områder med vadeflade (1140) dvs. store mudder- og sandflader, der er blottet ved ebbe. Mudderflader er kendt for at huse mange hvirvelløse dyr, og er derfor af stor betydning som fourageringsgrundlag for vadefugle. Kystlaguner og strandsøer (1150) findes som en integreret del af strandengen. Arealerne er helt eller delvist afskærmet fra havet af strandvolde, strandenge, klitter mv. Der forekommer dog en vis udveksling af vand, evt. i forbindelse med højvande. Saltholdigheden er varierende.

Ved udmundingen af Randers Fjord findes en af landets få forekomster af naturtypen flodmunding.

Generelt er mange af de marine naturtyper påvirket af næringsstofbelastningen, hvor indsatser for denne påvirkning varetages i Vandområdeplanerne. Ligeledes kan der være påvirkning fra menneskelige forstyrrelser fx i form af fiskeri og sejlads.

På store dele af kyststrækningen i Randers Fjord og ved udmundingen af Mariager Fjord er der etableret diger, hvilket betyder, at den dynamiske kystudvikling er sat i stå og den hydrologiske og naturmæssige sammenhæng mellem havet og kystområdet er dermed afbrudt.

Det er Hedensted Kommunes vurdering, at den udvidede produktion, på de stillede vilkår, der efterlever kravene i Dambrugsbekendtgørelsen, ikke vil påvirke Natura2000-områderne i væsentlig grad.

Til grund for vurderingen er lagt, at udledningerne af kvælstof og fosfor reduceres, hvilket vurderes at have en positiv effekt for Natura2000-områderne.

Projektet i sig selv

Den forøgede udledning fra Brejnholm Dambrug med baggrund i F-till. 70 tons fra Ansø Dambrug, vil som basis for N og P-udledning med forbedret rensning i sig selv medføre en merudledning af 3.251 kg N/år og 137 kg P/år til Mattrup Å. Med hensyn til udledningerne af NH_4-N og BI_5 holdes udledningerne som minimum neutrale, men reduceres dog teoretisk med ca. 2.500 kg NH_4-N/år og 4.700 kg BI_5/år.

Den øgede udledning af totalt kvælstof til Mattrup Å der samlet består af 3 kvælstof fraktioner NH_4-N, NO_3-N samt organiske kvælstof forbindelser, hvor det vil være NH_4-N og NO_3-N som har størst betydning for vandløbet.

Langt størstedelen af kvælstoffet som genereres på dambruget, vil være NH_4-N, som dambrugets interne rensning med især biofiltre effektivt omsætter til NO_3-N. På baggrund af erfaringer fra andre dambrug vurderes det, at omsætningen af NO_3-N i dambrugets plantelagune vil udgøre op til ca. 4.400 kg NO_3-N/år. Omsætningen af NH_4-N alene i plantelagunen vurderes at være ubetydelig. De organiske kvælstofforbindelser bundfældes i plantelagunen eller transporteres til fjernrecipienten.

Vandkvaliteten i Mattrup Å nedstrøms dambruget er generelt god-høj og der er registreret en artsrig rentvandsfauna på vandløbsstrækningen med en DVFI-værdi på 7 gennem flere år.

Kommunen vurderer at faunaklassen fortsat kan holde niveauet på DVFI 7, idet udledningen af organisk stof målt som BI_5 samt Ammonium-N (NH_4-N) som minimum holdes udledningsneutral til Mattrup Å.

Da fosfor transporteres uden nævneværdige tab til fjernrecipienten, vurderes det derfor, at merudledningen af fosfor i sig selv ikke vil påvirke Mattrup Å negativt.

Kumulerede effekter

Udvidelsen af Brejnholm Mølle Dambrug gennemføres langt uden for Natura2000 områderne. Afløbsvandet fra dambruget når efter 25-30 km i Gudenåen til bl.a. Mossø og efter ca. 80-100 km mundingen af Randers Fjord.

Det er tidligere vurderet, at dambrugene, der leder til Mossø via Gudenåen, ikke påvirker Mossø, idet der er tale om en indsnøret del af Mossø, hvor vandet hurtigt ledes videre til Gudensø, der ligeledes er omfattet af Natura-2000 område N52.

Hovedparten af det planteomsættelige kvælstof omsættes i dambrugets renseforanstaltninger. Den organisk bundet kvælstof samt hovedparten af fosfor transporteres uden nævneværdige tab til fjernrecipienten. Qua den store afstand til de nedstrøms liggende vandområder, betragtes udledningerne af total-N og total-P i sig selv i sammenhæng med nedlæggelsen af Ansø Dambrug.

Projektet reducerer derfor udledningerne til nedstrøms liggende søer samt Randers Fjord med ca. 4000 kg N/år og ca. 400 kg P/år.

Konklusion

Det er Hedensted Kommunes vurdering at projektet ikke vil være i strid med opnåelse af gunstig bevaringsstatus for udpegningsgrundlaget i Natura2000 områderne N52 (Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå) og N14 (Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord) og finder derfor ikke at projektet har konsekvenser for Natura 2000 områderne, da der ikke påvirkes ind i området eller skabes ringere forhold i Mattrup Å mht. iltforbrugende stoffer. Disse forhold er som minimum uændrede.

Projektet vurderes samtidigt ikke at ville kunne medføre en forringelse af overfladevandområdets tilstand ej heller at ville kunne hindre opfyldelse af de fastlagte miljømål, herunder gennem de i indsatsprogrammet fastlagte foranstaltninger.

Projektet vil således, efter kommunens vurdering, hverken i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, have nogen negativ påvirkning på Natura 2000-områder.

Det er desuden Hedensted Kommunes vurdering, at projektet er uden væsentlig betydning for opnåelse af gunstig bevaringsstatus/bevaringsprognose for naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget.

Internationalt beskyttede arter (Habitatdirektivets bilag IV-arter)
En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i området. Kommunen har ingen aktuelle registreringer af plantearter, der står på Habitatdirektivets bilag IV i området. Det er kommunens vurdering, at plantearterne næppe findes inden for projektområdet.

Kommunen vurderer, at de stillede vilkår betyder, at eventuelle forekomster af bilag IV plante- eller dyrearter ikke vil blive væsentligt negativt påvirket af projektet.

På baggrund af Faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser[10] samt kommunens øvrige kendskab, er dambrugsanlægget beliggende inden for udbredelsesområdet for følgende bilag IV-arter: stor vandsalamander, spidssnudet frø, odder, vandflagermus, sydflagermus, langøret flagermus og frynseflagermus.

- Spidssnudet frø og stor vandsalamander kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Disse arter påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter. På baggrund af vurderingen af, at de øgede udledninger ikke medfører en væsentlig påvirkning på de omkringliggende våde naturområder, vurderes eventuelle forekomster af spidssnudet frø og stor vandsalamander heller ikke at blive væsentligt negativt påvirket af udledningen.
- Odder: Er registreret i Mattrup Å, men da vandløbet ikke vurderes at blive negativt påvirket af udledningerne, vil levegrundlaget for Odder heller ikke påvirkes.
- Flagermus: Ud fra Flagermus levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af projektet.

På grundlag af nuværende viden vurderes det, at udledningerne ikke vil medføre negativ påvirkning af bilag IV-arter. Det er desuden kommunens vurdering, at ændringen ikke vil skade yngle- eller rasteområder for arter, der er beskyttet af Habitatdirektivets bilag IV.

[10] Søgaard, B. & Asferg, T. (red.) 2007: Håndbog om arter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. – Faglig rapport fra DMU nr. 635 226 s.
http://www.dmu.dk/Pub/FR635.pdf

Bilag 8 Klagevejledning

Der kan klages over afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet af

- Ansøgeren,
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Vest, Randers
- Enhver med en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen
- Klageberettigede foreninger og organisationer.

Afgørelser vil som hovedregel blive offentlig bekendtgjort på www.hedensted.dk. Klagefristen er fire uger efter datoen for offentliggørelse. Klagefristen regnes for overholdt, når klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen senest kl. 23.59 på den dag, hvor klagefristen udløber.

Borgere, virksomheder og organisationer, som ønsker at klage over en afgørelse, skal anvende **Klageportalen**. Klageportalen tilgås via www.borger.dk eller www.virk.dk eller direkte på http://www.kpo.naevneneshus.dk

Vejledning om hvordan borgere, virksomheder og organisationer skal logge på Klageportalen, findes på www.borger.dk og www.virk.dk samt på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside. På http://www.kpo.naevneneshus.dk kan klager finde information om, hvordan man klager via Klageportalen, bl.a. korte videovejledninger, "spørgsmål og svar" samt telefonnummer og email-adresse til supportfunktionen i Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Fristen regnes fra annonceringsdatoen.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr. Klagegebyret er fastsat til 900 kr. for privatpersoner og 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales via klageportalen. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.